

VENDIM
Nr. 379, datë 25.5.2016

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES
“CILËSIA E UJIT TË PIJSHËM”¹

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, të pikës 4, të nenit 42, të ligjit nr. 10138, datë 11.5.2009, “Për shëndetin publik” dhe të pikës 1, të nenit 31, të ligjit nr. 111/2012, “Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore”, me propozimin e ministrit të Shëndetësisë, Këshilli i Ministrave

¹ 31998L0083 ; 03/11/1998; direktiva e Këshillit 98/83/ EC, “Mbi cilësinë e ujit për konsum nga njerëzit”.

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullore “Cilësia e ujit të pijshëm”, sipas tekstit bashkëlidhur këtij vendimi dhe pjesë përbërëse e tij.

2. Vendimi nr. 145, datë 26.2.1998, i Këshillit të Ministrave, “Për miratimin e rregullore higjieno-shëndetësore për kontrollin e cilësisë së ujit të pijshëm, projektimin, ndërtimin dhe mbikëqyrjen e sistemeve të furnizimit me ujë të pijshëm”, shfuqizohet.

3. Ngarkohen Ministria e Shëndetësisë, Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave, Ministria e Mjedisit, Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës, Inspektorati Shtetëror Shëndetësor, njësitë e vetëqeverisjes vendore për menaxhimin e integruar të burimeve ujore dhe çdo institucion tjetër, publik a privat, që kanë sistemin e tyre të furnizimit me ujë për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDESKRYEMINISTRI
Niko Peleshi

RREGULLORE
CILËSIA E UJIT TË PIJSHËM

Neni 1
Qëllimi

Kjo rregullore përcakton kërkesat e cilësisë së ujit të pijshëm, me qëllim mbrojtjen e shëndetit

publik nga efektet negative të ndotjes së tij, duke siguruar që uji është i shëndetshëm dhe i pastër.
Neni 2

Përkufizime

Për qëllimet e kësaj rregulloreje, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Ujë i pijshëm”, është ujë i përcaktuar për përdorim nga njerëzit, ku futen:

a) ujërat të trajtuara ose të patrajtuara, të përcaktuara për qëllim pirjeje, gatimi, përgatitjeje të ushqimeve dhe për nevojat e higjienës, pavarësisht origjinës së tyre dhe nëse janë furnizuar prej një rrjeti shpërndarës publik apo privat, prej depozitave, prej autobotëve, prej puseve individuale apo kolektive, apo të ambalazhuar në shishe ose në enë;

b) ujërat që përdoren në ndërmarrjet e prodhimit të ushqimeve për prodhimin, fabrikimin, përpunimin, ruajtjen apo tregtimin e prodhimeve apo lëndëve të përcaktuara për përdorim nga njerëzit, si dhe ujërat për pastrimin e sipërfaqeve, objekteve apo materialeve që mund të jenë në kontakt me artikujt ushqimorë;

c) akujt ushqimorë me origjinë ujore;

ç) ujërat e furnizuara për përdorim nga njerëzit, si pjesë e një aktiviteti tregtar apo publik, pavarësisht nga sasia mesatare e ujit të furnizuar në ditë.

2. “Autoriteti shëndetësor”, Ministria e Shëndetësisë, Instituti i Shëndetit Publik (ISHP), strukturat rajonale të shëndetit publik (sipas përcaktimit në ligjin nr. 10 138, datë 11.5.2009, “Për shëndetin Publik”), Inspektorati Shtetëror Shëndetësor (ISHSH).

3. “Administratori dhe/ose administratorët”, personi/subjekti (vendës apo i huaj), autoriteti publik ose institucioni privat që është përgjegjës për furnizimin ose pjesë të tij ose për çdo aktivitet tjetër që lidhet me furnizimin me ujë të pijshëm.

4. “Ujësjiellës”, sistemi i ndërtuar për prodhimin, depozitimin, transportimin, trajtimin dhe shpërndarjen e ujit të pijshëm me cilësinë e përcaktuar sipas kësaj rregulloreje deri në pikën e lidhjes së përdoruesve.

5. “Ujëra që përdoren për prodhimin e ujit të pijshëm”, ujërat që pavarësisht nga origjina, të trajtuar ose të patrajtuar, përdoren për konsum nga njerëzit.

6. “Pikë e marrjes së kampionit”, vendi i marrjes së kampionit dhe monitorimit të cilësisë së ujit të pijshëm.

7. “Vlerë parametrike”, niveli maksimal apo minimal i vendosur për secilin parametër në monitorim.

8. “Rezultat”, vlera e parametrit e përcaktuar me një metodë specifike analizuese dhe e shprehur në njësitë e përcaktuara në shtojcën I.

9. “Pesticide”, insekticidet organike, herbicidet organike, fungicidet organike, nematocidet organike, acaricidet organike, algicidet organike, rodenticidet organike, slimicidet organike, produktet që kanë lidhje *inter alia* me rregullatorë të rritjes dhe metabolitet përkatës, produktet e degradimit dhe të reaksionit.

10. “Lëndë”, çdo produkt (lëndë apo përbërës) që shtohet në ujë ose përdoret për përmirësimin apo trajtimin pastrues të ujit, si dhe ato të përdorura për pastrimin e sipërfaqeve, pajisjeve, depozitave apo enëve, që janë në kontakt me ujin e pijshëm.

Për këto qëllime ato ndahen në grupet e mëposhtme:

a) “Dezinfektantët e ujit”, produktet për dezinfektimin e ujit të pijshëm.

b) “Dezinfektantë të sipërfaqeve”, produktet për dezinfektimin e pajisjeve, kontejnerëve, mjeteve të konsumit, sipërfaqeve ose tubacioneve që kanë të bëjnë me prodhimin, transportin, ruajtjen dhe shpërndarjen e ujit të pijshëm.

c) “Algicidet dhe produktet kundër smërçit”, produktet që eliminojnë ose parandalojnë zhvillimin e algave në ujërat që përdoren për prodhimin e ujit të pijshëm ose që kanë veprim kundër smërçit apo depozitimeve të ngurtëzuara.

ç) “Lëndë të tjera”, çdo produkt që nuk është përfshirë në pikat e mësipërme.

11. “Lëndë sekondare të dezinfektimit (LSD)”, një përbërje kimike e formuar nga reaksioni i dezinfektantëve të ujit (p.sh. klor) me lëndët organike që ndodhen në ujë.

12. “Vepër e trajtimit të ujit të pijshëm (VTUP)”, proceset për trajtimin pastrues të ujit, të vendosur përpara rrjetit të shpërndarjes dhe/ose rezervuarit. Vepra duhet të përmbajë njësi të tjera përveç dezinfektimit.

13. “Materialet e ndërtimit në kontakt me ujin e pijshëm”, çdo material ndërtimi apo veshës ose i përdorur gjatë procesit të ndërtimit të të gjitha elementeve të një ujësjellësi.

14. “Tubacionet”, çdo sistem i ndërtuar tubash që transmeton ujin nga një vend në një tjetër.

15. “Rezervuar”, objekt i ndërtuar mundësisht në pikën më të lartë të sistemit, që ka për qëllim depozitimin e sasisë së ujit që do të përdoret në orët e pikut (konsumit maksimal) dhe sigurimin e presionit të duhur në rrjetin e shpërndarjes.

16. “Autobot”, rezervuar i lëvizshëm që përdoret në raste emergjence ose në disa situata kur kjo mënyrë furnizimi është e vetmja mundësi e vlefshme.

17. “Rrjet i jashtëm i shpërndarjes”, sistemi i tubacioneve, i projektuar për shpërndarjen e ujit të pijshëm nga vepra e trajtimit të ujit ose rezervuari tek ujëmatësi i përdoruesit.

18. “Rrjet i brendshëm i shpërndarjes”, tubacionet, nyjat dhe aparatat e instaluar midis rubinetave që përdoren normalisht për furnizimin me ujë të pijshëm dhe rrjetit të jashtëm të shpërndarjes. Kufiri ndërmjet rrjetit të brendshëm të shpërndarjes dhe rrjetit të jashtëm të shpërndarjes, zakonisht i quajtur pika e ofrimit, përfaqësohet nga ujëmatësi, përveç rasteve kur përcaktohet ndryshe në kontratën e shpërndarjes dhe furnizimit.

19. “Pika e furnizimit”, vendi ku administratori i një pjese të furnizimit dorëzon ujin tek administratori tjetër i pjesës vijuese ose te përdoruesi (pika e ofrimit).

20. “Zonë e furnizimit”, një zonë e përcaktuar gjeografikisht brenda së cilës uji i pijshëm vjen nga një ose më shumë burime dhe cilësia e ujit mund të konsiderohet si përafërsisht e njëjtë gjatë gjithë vitit.

Neni 3

Fusha e zbatimit

1. Fusha e zbatimit të kësaj rregulloreje përfshin ujërat e përcaktuara në nenin 2, pika 1.

2. Përfshihen nga fusha e zbatimit të kësaj rregulloreje:

a) ujërat kurative, minerale, termominerale dhe gjeotermale, të përcaktuara me rregullore të veçanta.

Neni 4

Kompetencat e institucioneve qendrore

1. Në fushën e mbuluar nga kjo rregullore, është kompetencë e institucioneve qendrore:

a) Modifikimi i shtojcave I, II dhe III në lidhje me zhvillimin e njohurive tekniko-shkencore apo në zbatim të akteve ligjore në fuqi;

b) Përcaktimi i vlerave parametrike shtesë që nuk gjenden në shtojcën I sa herë që kjo është e nevojshme për mbrojtjen e shëndetit publik në

një pjesë apo në gjithë territorin e vendit; vlerat e përcaktuara duhen, në minimum, të plotësojnë kërkesat sipas nenit 6, pika 2, shkronja “a”;

c) Përshtatja e metodave analitike të ndryshme nga ato të treguara në shtojcën III, shkronja “A” dhe “B”, pas verifikimeve përkatëse, nga ana e Institutit të Shëndetit Publik, në mënyrë që rezultatet përfundimtare të jenë të së njëjtës shkallë besueshmërie me rezultatet e përfituara me metodat e specifikuar më parë;

ç) Përzgjedhja e ujërave për përdorim në ndërmarrjet ushqimore, cilësia e të cilave nuk mund të ketë pasoja mbi sigurinë e produktit ushqimor përfundimtar;

d) Përshtatja e normave dhe udhëzimeve teknike për instalimin e veprave të ujësjellësve, ashtu si edhe për punimet e gërmimit, shpimit, mirëmbajtjes, mbylljes e rihapjes së puseve të ujit;

dh) Përshtatja e udhëzimeve teknike për ujin e pijshëm të ambalazhuar në shishe apo enë.

2. Kompetencat sipas pikës 1, ushtrohen:

- për shkronjat “a”, “b” e “c” nga Ministria e Shëndetësisë;

- për shkronjat “ç” e “dh” nga Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave në bashkëpunim me Ministrinë e Shëndetësisë;

- për shkronjën “d”, nga Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës dhe nga Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave.

Neni 5

Kompetencat e qeverisjes vendore

Në fushën e mbuluar nga kjo rregullore, është në kompetencë të qeverisjes vendore:

1. Sigurimi që uji, i furnizuar nëpërmjet çdo rrjeti shpërndarës, depozite apo rezervuari fiks apo të lëvizshëm, pusi kolektiv, brenda zonës së tij territoriale, është i përshtatshëm për përdorim në pikën e ofrimit të tij të përdoruesi, sipas kërkesave të parashikuara në shtojcën I.

2. Parashikimi i masave për sigurimin e furnizimit në rast emergjence me ujë të pijshëm që plotëson kërkesat sipas shtojcës I, për sasinë dhe periudhën minimale të nevojshme për të përballuar nevojat lokale.

3. Përshtatja e planeve të ndërhyrjes për përmirësimin e cilësisë së ujit të pijshëm në bashkëpunim me Agjencinë e Ujit të Basenit (AUB).

Neni 6

Kriteret e cilësisë së ujit të pijshëm

1. Uji i pijshëm duhet të jetë i shëndetshëm dhe i pastër.

2. Uji i pijshëm plotëson kërkesën e pikës 1, nëse:

a) nuk përmban mikroorganizma, parazitë apo ndonjë lëndë tjetër, e cila, në sasi apo në përqendrim, përbën një rrezik potencial për shëndetin publik; dhe

b) përveç sa parashikohet nga neni 25, përmbush kërkesat e vendosura në shtojcën 1, pjesët A dhe B;

c) përputhet me sa parashikohet nga masat e përshtatura sipas nenit 24, pika 5.

3. Masat e marra për zbatimin e kësaj rregulloreje, në asnjë rrethanë, nuk duhet të lejojnë, drejtpërdrejt ose jodrejtpërdrejt, as ndonjë përkeqësim të cilësisë aktuale të ujit të pijshëm për aq sa kjo është e lidhur me mbrojtjen e shëndetit publik dhe as ndonjë rritje në ndotjen e ujërave të përdorura në prodhimin e ujit të pijshëm.

Neni 7

Pikat e respektimit të kriterëve të cilësisë së ujit të pijshëm

1. Vlerat parametrike të vendosura në shtojcën I duhet të respektohen në këto pika:

a) për ujin e furnizuar nëpërmjet një rrjeti shpërndarjeje, në pikën ku uji rrjedh nga rubineti i konsumatorit;

b) për ujin e furnizuar nga një pus individual apo kolektiv, depozitë, rezervuar privat apo publik, fiks apo i lëvizshëm, në pikën ku ai i ofrohet konsumatorit;

c) për ujin e ambalazhuar në shishe ose në enë për përdorim nga njerëzit, në pikën ku uji ambalazhohet dhe në fazën e tregtimit apo të vënies në dispozicion për përdorim;

ç) për ujin e përdorur në ndërmarrjet e industrisë ushqimore, në pikën ku uji përdoret në ndërmarrje.

2. Për ujin e përcaktuar nga pika 1, shkronja “a”, gjykohet se administratori i ka përmbushur detyrimet sipas kësaj rregulloreje atëherë kur vlerat parametrike të vendosura në shtojcën I respektohen në pikën e ofrimit, shprehur në nenin 2, pika 19 dhe kur sistemi i brendshëm i shpërndarjes nuk është në përgjegjësinë e tij si administrator. Për ndërtesat/strukturat ku uji i furnizohet publikut si pjesë e aktivitetit tregtar ose publik, zotëruesi i ndërtesës/strukturës, duhet të sigurojë që vlerat parametrike të vendosura në

shtojcën I, të respektuara në pikën e ofrimit, janë mirëmbajtur në pikën ku uji del nga rubineti.

3. Duke mbajtur parasysh sa është përcaktuar në pikën 2, sa herë që ekziston rreziku që ujërat sipas pikës 1, shkronja “a”, edhe pse në pikën e ofrimit respektojnë vlerat e parametrave të përcaktuar në shtojcën I, të mos respektojnë këto vlera në rubinet:

a) Struktura rajonale e shëndetit publik kërkon që administratori ose zotëuesi i ndërtesës /strukturës apo të dy së bashku, marrin masat e duhura për të eliminuar rrezikun e mospërputhjes me vlerat parametrike;

b) Struktura rajonale e shëndetit publik, AUB dhe administratori, gjithsecili për sa në kompetencë të vet, informojnë në mënyrën e duhur konsumatorët e interesuar mbi masat e ndërmarra dhe këshillojnë për çdo veprim rregullues shtesë që ata duhet të ndërmarrin.

Neni 8

Ujërat që përdoren për prodhimin e ujit të pijshëm

Ujërat që përdoren për prodhimin e ujit të pijshëm mund të jenë me origjinë nëntokësore ose sipërfaqësore, duke siguruar që nuk paraqesin asnjë rrezik për shëndetin e popullatës së furnizuar. Ndalohet ambalazhimi i ujërave me origjinë sipërfaqësore, qofshin edhe të trajtuara.

Neni 9

Kërkesat higjienosanitare për sigurimin e cilësisë së ujit të pijshëm të puseve

1. Administratori i pusit kolektiv apo privat është përgjegjës për respektimin e kërkesave higjienosanitare, sipas shtojcës IV të kësaj rregulloreje, për sigurimin e cilësisë së ujit të pijshëm.

2. Struktura rajonale e shëndetit publik kontrollon respektimin e kërkesave higjienosanitare të pusit, si dhe cilësinë e ujit dhe rezultatet ia bën të ditura me shkrim organeve të qeverisjes vendore, AUB dhe/ose administratorit.

3. Në rast të mosrespektimit të rregullave higjienosanitare, struktura rajonale e shëndetit publik informon ISHSH-në, AUB-in dhe Entin Rregullator të Ujit (ERRU), të cilët veprojnë sipas kompetencave të parashikuara ligjore. ISHSH-ja ndalon përdorimin e pusit individual apo kolektiv dhe/ose u kërkon organeve të qeverisjes vendore dhe/ose administratorit marrjen e masave për përmirësimin e gjendjes.

Në rastin e ndalimit të përdorimit, vendoset mbishkrimi: “UJË I NDALUAR PËR PIRJE”.

Neni 10

Kërkesat e cilësisë së ujërave sipërfaqësore për prodhimin e ujit të pijshëm

Ujërat sipërfaqësore, sipas karakteristikave që paraqesin në raport me kërkesat e cilësisë të përcaktuara në shtojcën V, pika 1, të kësaj rregulloreje, klasifikohen në tri kategori: A1, A2 dhe A3 që korrespondojnë me metodat standarde të trajtimeve për transformimin e tyre në ujë të pijshëm, të dhëna në shtojcën V, pika 2.

Neni 11

Zonat e mbrojtjes sanitare

1. Zonat e mbrojtjes sanitare përcaktohen përreth burimeve sipërfaqësore ose nëntokësore që përdoren për prodhimin e ujit të pijshëm dhe synojnë:

- ruajtjen e cilësisë së ujit;

- mbrojtjen nga dëmtimet të veprave të marrjes së ujit.

2. Zonat e mbrojtjes sanitare përcaktohen specifikisht për secilin burim sipas kërkesave të neneve 34 e 57, të ligjit nr. 111/2012, “Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore”. Për burimet ujore që lidhen me sistem të furnizimit me ujë parashikohen 3 zona të mbrojtjes sanitare:

a) zona imediate ose e rreptësisë e mbrojtjes sanitare;

b) zona e afërt e mbrojtjes sanitare;

c) zona e largët e mbrojtjes sanitare.

3. Kërkesat higjienosanitare për zonat e mbrojtjes sanitare dhe detyrimet që duhet të respektojnë administratorët e veprave të ujësjellësit, jepen në shtojcën VI të kësaj rregulloreje.

4. Në rastin e furnizimit me ujë nga një pus individual, pronari i pusit kërkon drejtpërdrejt nga Shërbimi Gjeologjik Shqiptar apo një subjekt i licencuar në fushën e hidrogeologjisë, përcaktimin e zonave të mbrojtjes sanitare sipas kërkesave të akteve ligjore në fuqi. Shpenzimet përballohen nga pronari i pusit.

5. Administratori është i detyruar të ruajë zonat e mbrojtjes sanitare dhe ndërhyr në çdo rast kur konstaton shkelje brenda territorit të tyre. Ai informon organet e qeverisjes vendore, që sipas rastit kërkojnë edhe ndihmën e organeve të ruajtjes së rendit. Njëkohësisht informon edhe strukturën rajonale të shëndetit publik.

Neni 12

Sigurimi i cilësisë së trajtimit, pajisjeve dhe materialeve

1. Administratori merr masa që asnjë lëndë apo material i përdorur për instalime që shërbejnë për përgatitjen apo shpërndarjen e ujit të pijshëm, si dhe asnjë papastërti që lidhet me këto lëndë apo materiale të mos kalojnë në ujin e pijshëm lëndë apo karakteristika që ndotin apo përkeqësojnë cilësinë e ujit dhe nënkuptojnë mosrespektim të kërkesave, sipas shtojcës I ose një rrezik për shëndetin e popullatës së furnizuar.

2. Procesi i trajtimit pastrues nuk duhet të kalojë asnjë lëndë apo karakteristikë që mund të ndotë ujin ose të përkeqësojë cilësinë e tij dhe që do të thotë mospërputhshmëri me kërkesat e specifikuar në shtojcën I dhe rrezik për shëndetin e popullatës së furnizuar. Gjithashtu, nuk duhet të ketë efekt të drejtpërdrejtë ose jo të drejtpërdrejtë në ndotjen apo përkeqësimin e ujërave sipërfaqësore apo nëntokësore të përdorura për prodhimin e ujit të pijshëm.

Neni 13

Dezinfektimi i objekteve të ndryshme të furnizimit me ujë të pijshëm

Administratori siguron kryerjen e dezinfektimit, si masë parandaluese për të evituar ndotjen e mundshme të ujit.

a) Kaptazhet dhe rezervuarët dezinfektohen përpara vënies në shfrytëzim, si dhe gjatë shfrytëzimit sipas një kalendari të caktuar dhe sipas kërkesave të shtojcës VII, pika 1;

b) Tubacionet dezinfektohen dhe pastrohen përpara përdorimit sipas kërkesave të shtojcës VII, pika 2;

c) Kur, me qëllim furnizimin me ujë është i nevojshëm përdorimi i depozitave apo i autobotëve, administratori respekton kërkesat teknike dhe higjienosanitare për autobotët sipas shtojcës VIII të kësaj rregulloreje;

ç) Objektet e ambalazhimit të ujit kompozohen në mënyrë të tillë që të lejojnë dezinfektimin e tyre dhe të pajisjeve të instaluar. Ato dezinfektohen sa herë të paraqitet nevoja dhe të paktën 2 herë në muaj.

Neni 14

Lëndët e përdorura për trajtimin e ujit

1. Për trajtimin e ujit të pijshëm lejohet të përdoren vetëm lëndët kimike të miratuara/autorizuara sipas legjislacionit përkatës për produktet biocide.

2. Lëndët kimike që përdoren për trajtimin e ujit të pijshëm nuk duhet të përmbajnë lëndë të huaja dhe toksike. Sasitë maksimale të përmbajtjeve të këtyre lëndëve kur bashkohen në ujin e pijshëm nuk duhet të kalojnë nivelet më të ulëta të lejueshme të tyre, të përcaktuar në normat e kësaj rregulloreje.

3. Administratori siguron lëndët kimike sipas pikës 1 nëpërmjet subjekteve të licencuara për vendosjen në treg të këtyre lëndëve.

4. Administratori është i detyruar që përpara se lëndët kimike të përdoren për trajtimin e ujit të pijshëm, t'i dërgojnë në strukturën rajonale të shëndetit publik për analiza kimike dhe të pajisen prej saj me miratimin për përdorimin e tyre.

Neni 15

Dezinfektimi i ujit të pijshëm

1. Dezinfektimi i ujit të pijshëm është përgjegjësi e administratorit.

2. Uji i pijshëm i furnizuar nga rrjete shpërndarëse shtetërore apo private, depozita, rezervuarë fiks apo të lëvizshëm, puse kolektive apo individuale, duhet të dezinfektohet sipas përcaktimeve të shtojcës IX. Në këto raste, nënproduktet e dezinfektimit duhet të kenë nivelet më të ulëta të mundshme, pa cenuar në asnjë çast efektshmërinë e dezinfektimit. Kur nuk ka asnjë rrezik ndotjeje ose rritje mikrobiale përgjatë rrjetit shpërndarës nga fillimi deri në rubinetin e konsumatorit, administratori mund t'i kërkojë autoritetit shëndetësor përjashtimin nga dezinfektantët mbetës.

Neni 16

Kontrolle shëndetësore paraprake të instalimeve të reja

1. Pas miratimit të çdo projektideje të një ujëmbledhësi të ri, tubacioneve, veprë trajtimi uji, rrjeti të furnizimit ose të shpërndarjes, rezervuari të rrjetit të shpërndarjes ose rimodelimi të instalimeve në përdorim, administratori njofton ISHSH-në, e cila kryen procedurën për lëshimin e aktmiratimit higjienosanitar.

2. Shpenzimet, sipas pikës 1, mbulohen nga administratori.

3. Projektet e ndërtimit, sipas pikës 1, fillojnë vetëm pas dhënies së aktmiratimit higjienosanitar.

4. Kur instalimi i ri fillon funksionimin, struktura rajonale e shëndetit publik përgatit një raport bazuar në kontrollin, vlerësimin dhe ndjekjen e rezultateve analitike të kryera nga

administratori, për sa kohë që të kërkohet, lidhur me parametrat e përcaktuar prej saj.

Neni 17 **Personeli**

Personeli që punon në kontakt të drejtpërdrejtë me ujin e pijshëm duhet të jetë i pajisur me dëshmi të gjendjes shëndetësore sipas rregullores për pajisjen me librezë shëndetësore profesionale.

Neni 18 **Laboratorët për kontrollin e cilësisë së ujit të pijshëm**

1. Çdo laborator mikrobiologjik/biokimik që kryen analizat për kontrollin e cilësisë së ujit të pijshëm, duhet përdorë metodat e analizave sipas shtojcës III.

2. Për parametra të caktuar, Instituti i Shëndetit Publik do të shqyrtojë metoda të tjera zyrtare të analizave, të ndryshme nga ato në shtojcën III, shkronja “A”, rezultatet e të cilave janë po aq të besueshme sa ato të përfuara me metodat e përcaktuara në atë shtojcë, si dhe metodat e analizave për parametrat e përcaktuar në shtojcën III, shkronjat “B” e “C”.

Neni 19 **Kontrolli i cilësisë së ujit të pijshëm**

1. Kontrolli i cilësisë së ujit të pijshëm përfshin:

- a) monitorimin e brendshëm;
- b) monitorimin e jashtëm;
- c) inspektimin.

2. Për të siguruar që uji i pijshëm plotëson, në pikat e treguara në nenin 7, pika 1, kërkesat e kësaj rregulloreje, kontrolli i cilësisë së ujit të pijshëm duhet të kryhet:

a) në pikat e marrjes së ujërave sipërfaqësore dhe nëntokësore të përcaktuara për prodhimin e ujit të pijshëm;

b) në pikën ku uji del nga vepra e trajtimit apo rezervuari i ujit;

c) në secilën pikë të furnizimit ndërmjet administratorëve të ndryshëm;

ç) në rrjetin e shpërndarjes;

d) në impiantin e ambalazhimit të ujit;

dh) në ujin e ambalazhuar në shishe ose në enë;

e) në ujin e përdorur në ndërmarrjet e prodhimit ushqimor.

Në këtë rast, pikat e marrjes së kampionëve të ujit në industrinë ushqimore vendosen nga ky i

fundit nën mbikëqyrjen e strukturës rajonale të shëndetit publik.

ë) në ujin e furnizuar me puse, depozita dhe autobotë.

3. Në lidhje me monitorimin sipas shkronjës “a” mbahen parasysh rezultatet e studimit të gjendjes së cilësisë së burimeve ujore.

4. Për ujin e pijshëm, të furnizuar nëpërmjet autobotëve, monitorimi sipas shkronjës “ë” përfshin edhe përshtatshmërinë e mjetit të transportit.

5. Në rastet kur dezinfektimi bën pjesë në procesin e përgatitjes apo të shpërndarjes së ujit të pijshëm, monitorimi, sipas pikës 2, verifikon efektshmërinë e dezinfektimit dhe siguron që ndotja nga prania e nënprodukteve të dezinfektimit është mbajtur në nivelin më të ulët të mundshëm, pa cenuar vetëdezinfektimin.

6. Në çdo kampion të ujit të pijshëm për monitorim të brendshëm ose monitorim të jashtëm, uji duhet të cilësohet si:

a) “I përshtatshëm për përdorim”, kur nga rezultati i analizave ai nuk përmban asnjë mikroorganizëm, parazit apo lëndë, në sasi apo në përqendrim të tillë që përbën një rrezik potencial për shëndetin publik dhe përputhet me vlerat parametrike të specifikuara në shtojcën I, pjesët A, B dhe D ose me vlerat parametrike për të cilat autoriteti shëndetësor ka lejuar shmangiet dhe pa cenuar çfarë është vendosur në nenin 24, pika 5;

b) “I papërshtatshëm për përdorim”, kur ai nuk plotëson kërkesat e shkronjës “a”.

Neni 20

Monitorimi i brendshëm

1. Monitorimi i brendshëm ka për qëllim verifikimin e cilësisë së ujit të pijshëm dhe është nën përgjegjësinë e administratorit, i cili kryen analizat sipas shtojcës II, në pikat sipas nenit 19, pika 2.

a) Administratori i secilës pjesë të sistemit të furnizimit me ujë, kryen monitorimin e cilësisë së ujit të pijshëm që furnizon. Pikat e marrjes së kampionëve për monitorim duhet të jenë përfaqësuese të ujës jellësit ose pjesëve të tij dhe përcaktohen nga struktura rajonale e shëndetit publik në bashkëpunim me administratorin. Ato bëhen të detyrueshme të respektohen me nënshkrimin e aktmarrëveshjes mes tyre. Struktura rajonale e shëndetit publik vë në dispozicion të Ministrisë së Shëndetësisë një kopje të aktmarrëveshjes dhe njofton çdo ndryshim të

pikave të monitorimit brenda 30 ditëve nga ndryshimi i bërë;

b) Rezultatet e analizave të kryera dërgohen çdo muaj në strukturën rajonale të shëndetit publik, sipas formatit të raportimit të përcaktuar në aktmarrëveshje;

c) Pas të paktën 2 vjet të monitorimit të brendshëm dhe në rast të parametrave të monitorimit verifikues, administratori mund t'i paraqesë kërkesën strukturës rajonale të shëndetit publik për të ulur deri në 50% shpeshtësinë e analizave të treguara në këtë rregullore për parametra të caktuar, nëse është i sigurt për pamundësinë e ndodhjes së atyre parametrave në ujin e pijshëm në një përqendrim të tillë që paraqet rrezik të mospërputhjes me vlerën parametrike.

2. Për kryerjen e analizave, administratori përdor laboratorin e brendshëm mikrobiologjik/biokimik ose lidh kontratë me një laborator të jashtëm mikrobiologjik/biokimik, të licencuar dhe që plotësojnë kërkesat e nenit 18 të kësaj rregulloreje.

3. Rezultatet e monitorimit regjistrohen në një regjistër dhe ruhen për të paktën 5 vjet. Ato vihen në dispozicion të strukturës rajonale të shëndetit publik dhe ISHSH-në rajonale, kur kërkohen prej tyre.

4. Sa herë që ndonjë incident i ndodhur mund të ndryshojë cilësinë e ujit ose kur konstatohet prishje e cilësisë së ujit, administratori merr të gjitha masat e nevojshme dhe informon menjëherë organet e qeverisjes vendore dhe strukturën rajonale të shëndetit publik.

5. Në situatën e një rreziku të mundshëm për shëndetin publik, struktura rajonale e shëndetit publik i kërkon administratorit kryerjen e analizave shtesë me qëllim mbrojtjen e shëndetit publik.

6. Administratori është përgjegjës për mirëmbajtjen e veprës së ujësjellësit. Ai respekton kërkesat sipas shtojcës X të kësaj rregulloreje, si dhe kërkesat e akteve të tjera në fuqi.

7. Nëse cilësia e ujit të pijshëm pëson ndryshime që e bëjnë ujin të papërshtatshëm për përdorim, qoftë përkohësisht apo përgjithnjë, administratori informon popullatën dhe/ose administratorë të tjerë të interesuar, organet e qeverisjes vendore, strukturën rajonale të shëndetit publik, si dhe ERRU-së mbi ndodhinë e mospërputhjes, veprimet korrigjuese dhe masat parandaluese të parashikuara, nëpërmjet burimeve dhe në formën e përcaktuar në marrëveshje me strukturën rajonale të shëndetit publik, me qëllim shmangien e ndonjë rreziku që cenon shëndetin.

Neni 21

Monitorimi i jashtëm

1. Monitorimi i jashtëm është nën përgjegjësinë e strukturës rajonale të shëndetit publik, për të siguruar që uji i pijshëm në territorin e vet administrativ plotëson kërkesat e kësaj rregulloreje.

2. Monitorimi i jashtëm përfshin kontrollin higjienosanitar të objekteve të veprës së ujësjellësit, verifikimin e kryerjes së monitorimit të brendshëm dhe analizimin e rezultateve të këtij monitorimi, kontrollin e zonave të mbrojtjes sanitare, kontrollin e cilësisë së ujit të pijshëm në rrjetin shpërndarës të ujësjellësit etj.

3. Për çdo monitorim, struktura rajonale e shëndetit publik harton raportin e monitorimit dhe në rast të konstatimit të parregullsive, jep rekomandime për administratorin e objektit të kontrolluar. Struktura rajonale e shëndetit publik i dërgon nga 1 (një) kopje të raportit të monitorimit administratorit, Ministrisë së Shëndetësisë dhe ISHSH-së rajonale.

4. Për kryerjen e analizave, struktura rajonale e shëndetit publik përdor laboratorin e brendshëm mikrobiologjik/biokimik ose lidh kontratë me një strukturë tjetër të shëndetit publik. Laboratorët e shëndetit publik duhet të plotësojnë kërkesat e nenit 36, të ligjit nr. 10138, datë 11.5.2009, "Për shëndetin publik" dhe të nenit 18 të kësaj rregulloreje.

5. Rezultatet e këtij monitorimi regjistrohen në një regjistër dhe ruhen për të paktën 5 vjet. Ato vihen në dispozicion të Ministrisë së Shëndetësisë dhe ISHSH-në rajonale, kur kërkohen prej tyre.

6. Ministri i Shëndetësisë përcakton objektet dhe shpeshtësinë minimale të kontrollit nga strukturat rajonale të shëndetit publik, si dhe metodikën dhe shpeshtësinë minimale të inspektimit nga ISHSH-ja.

Neni 22

Inspektimi dhe masat administrative

1. Inspektimi i zbatimit të kërkesave ligjore të kësaj rregulloreje kryhet nga ISHSH-ja, i cili, në përputhje me ligjin nr. 10 433, datë 16.6.2011, "Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë", planifikon inspektimin bazuar në vlerësimin e riskut, në raportet e monitorimit nga strukturat qendrore dhe rajonale të shëndetit publik dhe sinjalizimet nga burime të tjera.

2. ISHSH-ja kryen inspektimin sipas pikës 1, në bashkëpunim të ngushtë me strukturat rajonale të shëndetit publik.

3. Në rastet e mosrespektimit të kërkesave të kësaj rregulloreje, ISHSH-ja vepron sipas dispozitave të ligjit nr. 7643, datë 2.12.1992, “Për inspektimin sanitar”, të ndryshuar, dhe akteve të tjera ligjore në fuqi dhe njofton Ministrinë e Shëndetësisë dhe AUB-së përkatëse.

4. Çdo 6 muaj, ISHSH-ja raporton në Ministrinë e Shëndetësisë për veprimtarinë inspektuese në zbatim të këtij neni.

Neni 23

Shpeshtësia e marrjes së kampionëve

1. Numri më i vogël i kampionëve të ujit për monitorim të brendshëm duhet të sigurojë përfaqësimin sa më domethënës të ujës-jellësit ose pjesë të tij dhe të industrisë ushqimore dhe të jenë të shpërndarë uniformisht gjatë gjithë vitit.

a) Shpeshtësia më e vogël e marrjes së kampionëve për kontrollin rutinë dhe kontrollin verifikues përcaktohet sipas sa është specifikuar në shtojcën II;

b) Shpeshtësia e marrjes së kampionëve për dezinfektantët mbetës mund të rritet nëse vlerësohet e nevojshme nga struktura rajonale e shëndetit publik;

c) Ekzaminimi organoleptik bëhet të paktën dy herë në javë dhe sa herë nuk është kryer ndonjë lloj tjetër analize brenda kësaj periudhe.

Kur struktura rajonale e shëndetit publik gjykon se ka një rrezik për shëndetin publik, kërkon nga administratori të rritë shpeshtësinë e marrjes së kampionëve për ata parametra që struktura rajonale e shëndetit publik i vlerëson të nevojshëm.

2. Shpeshtësia e marrjes së kampionëve për ujin në depozita dhe autobotë, përcaktohen për çdo rast nga struktura rajonale e shëndetit publik.

3. Numri vjetor i kampionëve të marrë në rubinetin e konsumatorit duhet të jetë të paktën numri i përcaktuar në shtojcën II, tabela B3.

Neni 24

Masat korrigjuese dhe kufizimet në përdorim

1. Pa cenuar sa është përcaktuar në nenin 25 dhe nenin 27, pika 2, çdo mospërputhje me vlerat parametrike, të vendosura sipas nenit 6, duhet shqyrtuar menjëherë nga administratori në

bashkëpunim me strukturën rajonale të shëndetit publik, me qëllim përcaktimin e shkakut dhe marrjen e masave të nevojshme për rivendosjen e cilësisë, duke i dhënë përparësi masave zbatuese duke pasur parasysh shtrirjen e tejkalimit të vlerës parametrike përkatëse dhe rrezikun potencial për shëndetin publik.

2. Nëse ndodh apo jo mospërputhje me vlerat parametrike, sa herë që furnizimi me ujë të pijshëm përbën një rrezik potencial për shëndetin publik, struktura rajonale e shëndetit publik vendos kufizimin ose ndalimin e përdorimit të ujit të pijshëm ose marrjen e masave të tjera të nevojshme për mbrojtjen e shëndetit. Struktura rajonale e shëndetit publik vendos, gjithashtu, për masat që duhen marrë duke pasur parasysh rreziqet për shëndetin e njeriut që mund të shkaktohen nga ndërprerja e furnizimit ose përdorimi i kufizuar i ujit të pijshëm.

3. Struktura rajonale e shëndetit publik informon ISHSH-në, sipas nenit 22, pika 1 e kësaj rregulloreje, AUB-në dhe ERRU-në.

4. Administratori zbaton masat korrigjuese të nevojshme për arritjen e cilësisë së duhur të ujit të furnizuar. Pas zbatimit të masave korrigjuese, administratori njofton strukturën rajonale të shëndetit publike, e cila analizon një kampion i ri në pikën ku është evidentuar mospërputhja për të kontrolluar gjendjen e normalizimit.

5. Në rast të mosarritjes së respektimit të vlerave parametrike ose specifikimeve të përcaktuara në shtojcën I, pjesa C dhe D, struktura rajonale e shëndetit publik klasifikon ujin si “të përshtatshëm apo të papërshtatshëm për përdorim nga njerëzit” sipas rrezikut që paraqet për shëndetin publik. Ajo rekomandon masat që duhet të marrë administratori për rivendosjen e cilësisë së ujit dhe informon ISHSH-në, AUB-në dhe ERRU-në.

6. Administratori, AUB-ja dhe struktura rajonale e shëndetit publik, secili sipas kompetencës së vet, informojnë në mënyrën e duhur konsumatorët e prekur dhe u japin këshillat e nevojshme.

Neni 25

Shmangiet

1. Administratori kërkon lejimin e shmangieve kundrejt vlerave të parametrave të treguar në shtojcën I, pjesa B apo të vendosura në bazë të

nenit 4, pika 1, shkronja “b”, brenda vlerave maksimale të lejuara, për sa kohë që asnjë prej shmangieve nuk paraqet rrezik të mundshëm për shëndetin publik e gjithmonë me kushtin që furnizimi me ujë të pijshëm në përputhje me vlerat parametrike nuk mund të sigurohet me asnjë mjet tjetër të përshtatshëm.

2. Administratori i dorëzon strukturës rajonale të shëndetit publik kërkesën që duhet të përmbajë të paktën:

a) Kërkesën sipas formatit të paraqitur në shtojcën XI, pjesa A;

b) Originalin dhe një kopje të “Raportit përmbledhës” me seksionet e mëposhtme:

i) arsyet e kërkesës për shmangie duke treguar edhe arsyen e keqësimit të burimit ujqor, shoqëruar me një raport teknik;

ii) parametrat e interesuar, rezultatet e monitorimeve të ushtruar në 3 vitet e fundit, vlerën maksimale të lejueshme të propozuar, si dhe kohëzgjatjen e nevojshme për shmangien e kërkuar;

iii) raport që justifikon se furnizimi me ujë të pijshëm në përputhje me vlerat parametrike nuk mund të sigurohet me asnjë mjet tjetër të përshtatshëm;

iv) formulimi dhe format e transmetimit të shmangies te popullata e prekur;

v) një program të përshtatshëm monitorimi që parashikon, nëse nevojitet, një shpeshtësi më të madhe të kontroleve kundrejt vlerës minimale të parashikuar;

vi) planin e veprimeve të nevojshme korrigjuese, përfshirë një kalendar të punimeve, vlerësim të shpenzimeve, mbulimin përkatës financiar, si dhe vendimet për rishqyrtim.

3. Struktura rajonale e shëndetit publik merr vendimin dhe njofton pranimin e kërkesës brenda dy muajve nga paraqitja e dokumenteve në zyrën e protokollit.

4. Brenda pesëmbëdhjetë ditë pune, struktura rajonale e shëndetit publik i komunikon Ministrisë së Shëndetësisë shmangien e lejuar. Komunikimi bëhet në formën e printuar të përcaktuar në shtojcën XI, pjesa B dhe shoqërohet me një kopje të “Raportit përmbledhës”.

5. Shmangiet duhet të kenë kohëzgjatje sa më të shkurtër të mundshme, e sidoqoftë jo më të madhe se tre vjet.

6. Pas lejitimit të shmangies, administratori siguron që janë njoftuar përdoruesit dhe furnizuesit e tjerë të prekur nga shmangia dhe në koordinim me strukturën rajonale të shëndetit publik, administratori siguron që është dhënë këshillimi shëndetësor në popullatë e sidomos në grupe të veçanta për të cilat shmangia mund të paraqes një rrezik për shëndetin e tyre. Afati i fundit për komunikim është brenda dy ditëve nga njoftimi i lejitimit të shmangies.

7. Në përfundim të periudhës së lejuar, administratori i transmeton strukturës rajonale të shëndetit publik “Raport progresin” mbi rezultatet e arritura gjatë periudhës së shmangieve, në bazë edhe të sa është përcaktuar në paragrafin 2, së bashku me koston totale të masave të marra.

8. Në rrethana të veçanta, nëse tre vjet nuk kanë mjaftuar për korrigjimin e shkakut që motivoi kërkesën për shmangie, administratori kërkon zgjatjen e lejitimit të shmangies. Në këtë rast, dy muaj përpara përfundimit të periudhës së lejitimit të shmangies, administratori i dorëzon strukturës rajonale të shëndetit publik këto dokumente:

a) Kërkesën sipas formatit të paraqitur në shtojcën XI, pjesa A;

b) Originalin dhe një kopje të “Raportit përmbledhës” të ri të përditësuar.

Në përfundim të periudhës së lejitimit të shmangies, administratori i dorëzon strukturës rajonale të shëndetit publik origjinalin dhe një kopje të “raport progresit”, që paraqet progresin e bërë nga lejimi i shmangies.

9. Struktura rajonale e shëndetit publik i komunikon Ministrisë së Shëndetësisë kërkesën, “Raportin përmbledhës” dhe “Raport progresin”, së bashku me një raport teknik të përgatitur prej saj në mbështetje të kërkesës për zgjatjen e lejitimit të shmangies.

10. Ministria e Shëndetësisë merr vendimin brenda dy muajve nga paraqitja e dokumenteve në zyrën e protokollit dhe njofton ERRU-në dhe strukturën rajonale të shëndetit publik, e cila, nga ana e saj, njofton administratorin brenda 5 ditëve nga data e protokollimit të vendimit.

11. Kjo periudhë e lejitimit të shmangies, në çdo rast, nuk duhet të jetë më e madhe se tre vjet.

12. Komunikimi me përdoruesit dhe furnizuesit e tjerë të prekur nga zgjatja e lejitimit të shmangies bëhet në përputhje me pikën 6.

13. Kur struktura rajonale e shëndetit publik vlerëson se papajtueshmëria me vlerën parametrike është e parëndësishme, si dhe se veprimet korrigjuese të ndërmarra në përputhje me nenin 24, janë të mjaftueshëm për zgjidhjen e problemit brenda një periudhe maksimale prej 30 ditësh, përcakton vlerën maksimale të lejueshme për parametrin përkatës dhe periudhën e nevojshme për të rivendosur përputhshmërinë me vlerën parametrike. Në këtë rast nuk zbatohen kërkesat e pikës 2.

14. Referimi në procedurën sipas pikës 12 nuk është i lejueshëm nëse mosrespektimi i së njëjtës vlerë parametrike për një furnizim të caktuar uji është verifikuar për më tepër se 30 ditë gjatë 12 muajve të kaluar.

15. Ky nen nuk zbatohet për ujin e pijshëm të furnizuar me anë të rezervuarëve, si dhe për atë të ambalazhuar në shishe apo enë.

16. Ministria e Shëndetësisë menaxhon Regjistrimin Kombëtar të rrethanave për shmangiet e lejuara.

Neni 26

Informimi i konsumatorit

1. Informacioni i dhënë përdoruesve duhet të jetë i besueshëm, i përshtatshëm, i mjaftueshëm dhe i përditësuar në çdo aspekt të përshkruar në këtë rregullore, përmes çdo mjeti të mundshëm komunikimi nga secili autoritet kompetent i përfshirë dhe nga administratorët.

2. Me qëllim informimin e konsumatorëve:

a) Strukturat rajonale të shëndetit publik përgatisin raportin vjetor mbi cilësinë e ujit të pijshëm në rajonin e tyre;

b) Instituti i Shëndetit Publik përgatit raportin vjetor kombëtar mbi cilësinë e ujit të pijshëm;

c) Ministria e Shëndetësisë përgatit raportin trevjeçar mbi cilësinë e ujit të pijshëm.

3. Raportet sipas pikës 2 (“a” dhe “b”) botohen në faqen e internetit të institucionit përkatës brenda muajit të parë të vitit. Raporti i parë do t’i referohet vitit të parë pas hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje.

4. Raporti sipas pikës 2 (c) botohet në faqen e internetit të Ministrisë së Shëndetësisë brenda tremujorit të parë të vitit të parë të periudhës trevjeçare. Raporti i parë do t’i referohet trevjeçarit të parë pas hyrjes në fuqi të kësaj rregulloreje.

Neni 27

Dispozita të fundit dhe kalimtare

1. Afatet e përputhshmërisë

Administratorët duhet të marrin masat e duhura për të plotësuar kërkesat lidhur me vlerat parametrike të vendosura në këtë rregullore brenda dy viteve nga hyrja në fuqi e kësaj rregulloreje, me përjashtim të këtyre parametrave: antimon, arsenik, hidrokarbure aromatike shumëciklike, plumb, tetrakloretilen e trikloretilen, Trihalometan (THMs) - total akrilamidë, epiklorhidrinë, hekur, për të cilët, afati kufi për përputhshmërinë është treguar në shtojcën 1, pjesa B.

2. Raste përjashtuese

a) Në raste të veçanta dhe për zona gjeografikisht të përcaktuara, nëse furnizimi me ujë të pijshëm në përputhje me vlerat parametrike, sipas shtojcës I, nuk mund të sigurohet me asnjë mjet tjetër të përshtatshëm, administratori i paraqet strukturës rajonale të shëndetit publik kërkesën për lejimin e një periudhe më të gjatë se ajo e vendosur në pikën 1. Periudha shtesë nuk mund të jetë më shumë se një vit.

b) Kërkesa sipas shkronjës “a” duhet të përmbajë arsyet, vështirësitë e hasura dhe të përfshijë si minimum të gjithë informacionin e specifikuar në nenin 25, pika 2.

c) Struktura rajonale e shëndetit publik shqyrton kërkesën në përputhje me procedurën sipas nenit 25.

d) Administratori siguron që popullsia e prekur nga kjo kërkesë të informohet në mënyrën e duhur për shtyrjen dhe, kur është e nevojshme të jepen këshilla për grupe të veçanta të popullsisë, për të cilat shtyrja mund të ketë një rrezik të veçantë.

e) Ky nen nuk zbatohet për ujin e pijshëm të furnizuar me anë të rezervuarëve, si dhe për atë të ambalazhuar në shishe apo enë.

3. Zonat e mbrojtjes higjienosanitare

Brenda dy viteve, nga hyrja në fuqi e kësaj rregulloreje, organet e qeverisjes vendore dhe Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujërave duhet të inventarizojnë të gjitha burimet ujore që përdoren për prodhimin e ujit të pijshëm. Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës informohet dhe

ndjek nga afër procesin, në mbështetje të shoqërive ujësjellës-kanalizime. Ministria e Shëndetësisë verifikon respektimin e kërkesave për zonat e mbrojtjes sanitare dhe të përcakton

masat që duhen marrë nga organet e qeverisjes vendore për plotësimin e kërkesave, si dhe afatet për secilën masë.

SHTOJCA I

KËRKESAT E CILËSISË PËR UJIN E PIJSHËM, 1. PARAMETRAT, VLERAT E TYRE DHE METODAT STANDARDE TË ANALIZAVE

PJESA A P

ARAMETRAT MIKROBIOLOGJIKË

Nr.	Parametri	Vlera parametrike (numër/100 ml)	Njësia	Shënime	Metoda e përcaktimit
1	<i>Escherichia coli</i> (<i>E. coli</i>)	0	numër/100 ml		S SH ISO 9308 –1 S SH ISO 9308 –2 S SH ISO 9308 –3
2	Enterokoki	0	numër/100 ml		S SH ISO 7899 -1 S SH ISO 7899 -2
3	<i>Clostridium perfringens</i> (duke përfshirë sporet)	0	numër/100 ml	Shënimi 1	S SH ISO 6461 -1 S SH ISO 6461 -2

Shënimi 1. Matet vetëm nëse uji e ka origjinën ose ndikohet nga ujërat sipërfaqësore. Në rast të mospërputhjes me vlerën parametrike, duhet të kontrollohet uji në VTUP ose në rezervuar, për të siguruar se nuk ka rrezik për shëndetin publik nga prania e mikroorganizmave *patogjenikë*, si *p.sh.*, *Cryptosporidium*.

Për ujin e ambalazhuar të ofruar për shitje zbatohen të dhënat e mëposhtme:

Nr.	Parametri	Vlera parametrike	Metoda e përcaktimit
1	<i>Escherichia coli</i> (<i>E. coli</i>)	0/250 ml	S SH ISO 9308 –1 S SH ISO 9308 –2
2	Enterokoki	0/250 ml	ISO 7899 -2
3	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	0/250 ml	S SH ISO 16266
4	Llogaritja e kolonisë në 22 °C	100/ml	S SH ISO 6222
5	Llogaritja e kolonisë në 37 °C	20/ml	S SH ISO 6222

PJESA B.1

PARAMETRAT KIMIKË

Nr.	Parametri	Vlera parametrike	Njësia	Shënime	Metoda e përcaktimit
6	Agjentë sipërfaqësorë që reagojnë me blumetilenin shprehur në	200	µg/l		S SH ISO 7875-1
7	Aantimikrobialiteti më 31.12.2024	5,0 10,0	µg/l		S SH EN ISO 17294–1 S SH EN ISO 17294–2 S SH ISO 23914-2
8	Argjend	10,0	µg/l		S SH ISO 11885
9	Arsenik Deri më 31.12.2024	10 50	µg/l		S SH ISO 6595 S SH EN ISO 11969 S SH EN ISO 17294–1 S SH EN ISO 17294–2
10	Bakër	2,0	mg/l	Shënimi 1	S SH ISO 8288 S SH ISO 11885 S SH EN ISO 15587-1 S SH EN ISO 15587-2 S SH EN ISO 17294–1 S SH EN ISO 17294–2
11	Benzol	1,0	µg/l		S SH ISO 11423-1 S SH ISO 11423-2 S SH EN ISO 15586
12	Benzo(a)piren	0,010	µg/l		S SH EN ISO 17993

13	Bor	1,0	mg/l		S SH ISO 9390 S SH EN ISO 17294-1 S SH EN ISO 17294-2
14	Bromat	10	µg/l	Shënimi 2	S SH EN ISO 15061
15	Cianur	50	µg/l		S SH ISO 6703-1 S SH ISO 6703-2 S SH ISO 6703-3 S SH EN ISO 14403
16	1,2-dikloretan	3,0	µg/l		S SH EN ISO 10301 Fresenius (metodë gjermane) (*)
17	Fenol (C ₆ H ₅ OH)	0,5	µg/l	Shënimi 3	S SH ISO 6439
18	Fluor	1,5	mg/l		S SH EN ISO 10304-1 S SH ISO 10359-1
19	Fosfat (P ₂ O ₅)				S SH ISO 6878
20	Hidrokarbure aromatike shumëciklike (PAH) Shuma e përqendrimeve të: benzo(b)fluoranten benzo(k)fluoranten benzo(ghi)perilen indeno (1,2,3-cd) piren Deri më 31.12.2024	0,10 0,20	µg/l µg/l		S SH ISO 7981-1 S SH ISO 7981-2 S SH EN/ ISO 17993
21	Kadmium	5,0	µg /l		S SH EN ISO 5961 S SH ISO 8288 S SH ISO 11885 S SH EN ISO 15587-1 S SH EN ISO 15587-2 S SH EN ISO 17294-1 S SH EN ISO 17294-2
22	Krom	50	µg/l		S SH ISO 9174 S SH ISO 11885 S SH EN ISO 15587-1 S SH EN ISO 15587-2
23	Merkur	1,0	µg/l		S SH ISO 5666 S SH EN ISO 15586 S SH ISO 16590 S SH ISO 17852
24	Nikel	20	µg/l	Shënimi 1	S SH ISO 8288 S SH ISO 11885 S SH EN ISO 15586 S SH EN ISO 15587-1 S SH EN ISO 15587-2 S SH EN ISO 17294-1 S SH EN ISO 17294-2
25	Nitrat (NO ₃)	50	mg/l	Shënimi 4	S SH ISO 7890-3 S SH EN ISO 10304-1 S SH ISO 13395
26	Nitrit (NO ₂)	0,50	mg/l	Shënimet 4	S SH ISO 6777 S SH EN ISO 10304-1 S SH ISO 13395
27	Pesticide individual Mepërjashtim për rastin e: aldrinës dielldrinës heptaklorit heptaklor epoksidit	0,10 0,03 0,03 0,03 0,03	µg/l µg/l µg/l µg/l µg/l	Shënimi 5	S SH EN ISO 11369 S SH EN ISO 15913 Fresenius (metodë gjermane) (*)
28	Pesticide — Total	0,50	µg/l	Shënimi 6	Fresenius (metodë gjermane) (*)

29	Plumb Nga 1.1.2021 deri më 31.12.2024 Deri në 31.12.2020	10 25 50	µg/l µg/l µg/l	Shënimi 1	S SH ISO 8288 S SH ISO 11885 S SH EN ISO 15586 S SH EN ISO 15587-1 S SH EN ISO 15587-2 S SH EN ISO 17294-1 S SH EN ISO 17294-2
30	Selen	10	µg/l		S SH EN ISO 9965 S SH ISO 11885 S SH EN ISO 17294-1 S SH EN ISO 17294-2
31	Tetrakloretilen dhe Triklloretilen	10 –	µg/l µg/l	Shuma e përqendrimeve të parametrave të specifikuar;	S SH EN/ ISO 10301 Fresenius (metodë gjermane) (*)
32	Trihalometan (THMs)— Total: Shuma e përqendrimeve të: bromdiklormetan bromoform kloroform dibromklormetan Deri më 31.12.2024	100 150	µg/l µg/l	Shënimet 7, 8 dhe 9	S SH EN ISO 10301 Fresenius (metodë gjermane) (*)
33	Zink	3	mg/l		S SH ISO 8288 S SH ISO 11885 S SH EN ISO 15586 S SH EN ISO 15587-1 S SH EN ISO 15587-2 S SH EN ISO 17294-1 S SH EN ISO 17294-2

(*) Fresenius, metodë gjermane që përdoret aktualisht në ISHP.

Shënimi 1. Vlera i referohet një kampioni të ujit të pijshëm të marrë në rubinet me anë të një metode të përshtatshme kampionimi dhe e zgjedhur në mënyrë të tillë që të jetë përfaqësuese e vlerës mesatare javore të marrë nga përdoruesit nëpërmjet ujit të pijshëm. Struktura rajonale e shëndetit publik duhet të mbajë parasysh nivelet kulmore që mund të dëmtojnë shëndetin publik.

Shënimi 2. Do të matet kur në pastrimin e ujit të pijshëm përdoret ozoni dhe do të matet të paktën në veprën e trajtimit të ujit. Ku është e mundur, pa kompromentuar dezinfektimin, duhet të bëhen përpjekje për të zbatuar vlera më të ulëta.

Shënimi 3. Përfshihen fenole natyrore që nuk reagojnë ndaj klorit.

Shënimi 4. Duhet të sigurohet kushti: $[\text{nitrat}]/50 + [\text{nitrit}]/3 \leq 1$, ku kllapat katrore tregojnë përqendrime në mg/l për nitratin (NO_3) dhe nitritin (NO_2) dhe të respektohet vlera 0.10mg/l për nitritet në ujin nga VTUP.

Shënimi 5. Pesticidet e përcaktuara në nenin 2, pika 9.

Shënimi 6. Shuma e të gjitha pesticideve individuale të hasura dhe të matura në procedurën e monitorimit.

Shënimi 7. Matet kur për dezinfektim përdoret klor ose derivate të tij.

Nëse përdoret dyoksid klori, do të maten kloruret në VTUP ose në rezervuar.

Shënimi 8. Sa herë që nivelet janë mbi vlerat parametrike, do të maten 2,4,6-triklorfenoli ose LSD-të e dezinfektimit në VTUP ose në rezervuar.

Shënimi 9. Administrator/ët e ujësjellësve duhet të përpiqen për një vlerë sa më të ulët, pa kompromentuar vetë dezinfektimin.

PJESA B.2
PARAMETRAT KIMIKË QË MONITOROHEN SIPAS SPECIFIKIMEVE TË
PRODUKTIT

Nr.	Parametri	Vlera parametrike	Njësia	Shënime	Metoda e përcaktimit
34	Akrlamid deri në 31.12.2024	0,10 0,25	µg/l µg/l	Shënimi 1	Nuk ka metodë standard S SH EN ISO
35	Epiklorhidrinë deri më 31.12.2024	0,10 0,50	µg/l µg/l	Shënimi 1	S SHEN 14207
36	Klorvinil	0,50	µg/l	Shënimi 1	Nuk ka metodë standard S SH EN ISO

Shënimi 1. Vlera parametrike i referohet përqendrimit monomerik mbetës në ujë, llogaritur në përputhje me specifikimet e lëshimit maksimal nga polimeri përkatës në kontakt me ujin.

Kompania që tregton këto produkte pajis administratorët dhe montuesit e instalimeve brenda godinave dhe strukturave me dokumentacionin që tregon shkarkimin maksimal të produktit tregtar që është në kontakt me ujin e pijshëm kur ai është përdorur sipas specifikimeve të përdorimit të dhëna nga prodhuesi.

PJESA C
PARAMETRAT TREGUES

Nr.	Parametri	Vlera parametrike	Njësia	Shënime	Metoda e përcaktimit
37	Alumin	200	µg/l		S SHISO 10566 S SHEN ISO 12020 S SHEN ISO 17294-1 EN/ ISO 17294-2
38	Amonium	0,10	mg/l	Shënimi 1	S SHISO 5663 S SHISO 6778 S SHISO 7150 S SHISO 11732 S SHEN ISO 14911
39	Aromë	E pranueshme për konsumatorin dhe pa ndryshime jonormale			S SHEN 1622
40	Azot KJELDAHL	1,0	mg/l		S SHISO 5663
41	Bakterie koliforme	0	numër/ 100 ml	Shënimi 2	S SHISO 9308 -1 S SHISO 9308 -2 S SHISO 9308 -3
42	Fortësi	10-20	°dH	Shënimi 3	S SHISO 6059 S SHEN ISO 7980
43	Hekur Deri më 31.12.2024	200 300	µg/l µg/l		S SHISO 6332 S SHEN ISO 11885 S SHEN ISO 15586 S SHEN ISO 15587-1 S SHEN ISO 15587-2
44	Kalcium	200	mg/l		S SHISO 6058 S SHEN ISO 7980
45	Kalium	12	mg/l		S SHISO 9964-2 S SHISO 9964-3 S SHISO 11885 S SHEN ISO 17294-1 S SHEN ISO 17294-2
46	Karbon organik total (TOC)	Pa ndryshime jonormale		Shënimi 4	S SHISO 8245
47	Klor i lirë mbetës	0.5	mg/l	Shënimet 5, 6 dhe 7	S SHISO 7393

48	Klor i kombinuar mbetës	20	mg/l	Shënimet 5, 6 dhe 8	S SHISO 7393
49	Klorure	250	mg/l	Shënimi 9	S SHISO 9297 S SH EN ISO 10304-1 S SHISO 15692
50	Llogaritja e kolonisë 22°C	Pa ndryshime jonormale			S SHISO 6222
51	Magnez	50	mg/l		S SHEN/ ISO 7980
52	Mangan	50	µg/l		S SHISO 6333 S SHISO 11885 S SHEN ISO 15586 S SHEN ISO 15587-1 S SHEN ISO15587-2
53	Mbetje e thatë në 180°C	500	mg/l	Shënimi 10	
54	Natrium	200	mg/l		S SHISO 9964-1 S SHISO 9964-3 S SHEN ISO 17294-1 S SHEN ISO 17294
55	Ngjyrë	Pa ndryshime jonormale			S SHISO 788
56	Oksidueshmëri	5,0	mg/l O ₂	Shënimi 4	
57	Oksigjen i tretur	≥ 8,0	mg/l		S SHISO 5813 S
58	Përcjellshmëri	2 500	µS cm ⁻¹ në 20 °C	Shënimi 8	S SHISO 7888
59	Përqendrimi i joneve të hidrogjenit (pH)	≥ 6,5 dhe ≤9,5	pH njësi	Shënimet 9 dhe 11	S SHISO 10523
60	Sulfat	250	mg/l	Shënimi 9	S SHEN ISO 10304-1 S SHISO 22743
61	Shije	E pranueshme për konsumatorin dhe pa ndryshime jonormale			S SHEN 1622
62	Temperaturë	15	°C	Shënimi 12	
63	Turbullirë	E pranueshme për konsumatorin dhe pa ndryshime jonormale		Shënimi 13	S SHISO 7027

Shënimi 1. Vlera 0.5 mg/l e parametrit lejohet:

1. kur vërtetohet nga studimi hidrogeologjik i burimit ujqor se është me origjinë shtresore, nëntokësore, e pa ndikuar nga ndotja organike e jashtme,
2. vetëm me vendim të veçantë të ISHSH-së.

Shënimi 2. Për ujërat e ambalazuara njësia është “numër/250 ml”.

Shënimi 3. Vlera 25 °dH (gradë gjermane) e parametrit lejohet vetëm me vendim të veçantë të ISHSH-së.

Shënimi 4. TOC-i do të matet për furnizime me më shumë se 10 000 m³ ujë në ditë, përndryshe do të matet oksidueshmëria.

Shënimi 5. Vlera e parametrit deri në 1.0 mg/l lejohet vetëm me vendim të veçantë të ISHSH-së. Në ndërmarrjet e prodhimeve ushqimore, ky parametër nuk ka nevojë të matet në ujën e proceseve ushqimore.

Shënimi 6. Do të analizohet nëse në trajtimin pastrues të ujit është përdorur klor ose LSD-të e tij. Nëse është përdorur dyoksid klori, duhet të maten kloruret në VTUP.

Shënimi 7. Matja e nivelit të klorit të lirë në rrjetin e ujësjellësit bëhet nga administratori 2 herë në ditë në pikat e monitorimit dhe çdo orë në dalje të rezervuarëve. Këto rezultate regjistrohen në regjistrin përkatës, duke shtuar edhe veçori të tjera, nëse ato vihen re gjatë matjes, si: turbullirë, ngjyrë etj.

Shënimi 8. I nevojshëm vetëm kur kloraminimi përdoret si dezinfektant.

Shënimi 9. Uji nuk duhet të jetë agresiv.

Shënimi 10. Vlera më e lartë e lejueshme është 1000 mg/l.

- Shënimi 11. Për ujërat e ambalazhuara të pagazuara, vlera minimale mund të ulet në 4,5 njësi pH. Për ujërat të ambalazhuara, që janë të pasur në mënyrë natyrale ose janë pasuruar artificialisht me dyoksid karboni, vlera minimale mund të jetë më e ulët.
- Shënimi 12. Vlera më e lartë e lejueshme është 20 °C.
- Shënimi 13. Në rast të trajtimit të ujit sipërfaqësor, duhet të synohet për një vlerë më të vogël se 1.0 NTU (njësi nefelometrike e turbullirës) në ujin që del nga vepra e trajtimit.

PJESA D

RADIOAKTIVITETI

Nr.	Parametri	Vlera parametrike	Njësia	Shënime
64	Aktivitet alfa total	0,10	Bq/l	
65	Aktivitet beta total	1,0	Bq/l	Shënimi 1
66	Dozë totale treguese	0,10	mSv/vit	Shënimet 2 dhe 4
67	Tritium	100	Bq/l	Shënimet 3 dhe 4

Shënimi 1. Duke përjashtuar tritiumin dhe kaliumin⁴⁰.

Shënimi 2. Duke përjashtuar tritiumin, kaliumin⁴⁰, radonin dhe produktet e degradimit të radonit. Shpeshësia e monitorimit, metodat dhe vendndodhjet më të rëndësishme për pikat e monitorimit do të vendosen në vijim në shtojcën II.

Shënimi 3. Shpeshësia e monitorimit do të vendosen në vijim në shtojcën II.

Shënimi 4. ISHSH-ja mund të mos kryejë kontrollin e ujit të pijshëm për tritium apo për radioaktivitet për të vendosur dozën e totale treguese nëse në bazë të monitorimeve të tjera të kryera, nivelet e tritiumit ose doza totale treguese e llogaritur, janë mjaft poshtë vlerës parametrike. Në këtë rast, ai i komunikon Ministrisë së Shëndetësisë arsyet e këtij vendimi, duke përfshirë rezultatet e këtij monitorimi.

SHTOJCA II MONITORIMI

TABELA A PARAMETRA QË DUHET TË ANALIZOHEN

1. Ekzaminimi organoleptik

Ka të bëjë me vlerësimin e karakteristikave të ujit të pijshëm në bazë të aromës, shijes, ngjyrës dhe turbullirës.

2. Kontrolli i rutinë

Kontrolli rutinë ka për qëllim t'i ofrojë administratorit dhe autoritetit shëndetësor informacion të rregullt mbi cilësinë mikrobiologjike dhe organoleptike të ujit të pijshëm, si dhe informacion mbi efektshmërinë e trajtimit të tij (veçanërisht të dezinfektimit), për të përcaktuar nëse uji i pijshëm është apo jo në pajtueshmëri me vlerat parametrike të vendosura në shtojcën I, pika 1 e kësaj rregulloreje.

A. Parametrat bazë të përfshirë në këtë monitorim: aromë, shije, ngjyrë, temperaturë, turbullirë, përcjellshmëri, pH, fortësi e përgjithshme, amonium, *Escherichia coli* (*E.coli*), koliform bacteria *Pseudomonas aeruginosa* (kur uji ofrohet për shitje në shishe ose enë (*)).

B. Parametrat që të paktën do të përcaktohen në pikën ku uji del nga VTUP/depo e ujit ose në mungesë të tyre në pikën ku uji del nga rezervuari rregullues dhe/ose shpërndarës:

a) Hekur: kur është përdorur si flokulent. (*)

b) Alumin: kur është përdorur si flokulent. (*)

c) Koloni e llogaritur në 22°C.

d) *Clostridium perfringens* (përfshirë sporet): kur uji buron ose ndikohet nga ujërat sipërfaqësore[†] (*).

C. Parametrat lidhur me metodën e dezinfektimit:

a) Nitrit: kur është përdorur kloraminimi.

b) Klor i lirë mbetës: kur është përdorur klori ose LSD-të e tij.

c) Klor i kombinuar mbetës: kur është përdorur kloraminimi.

Autoriteti shëndetësor, sa herë që e vlerëson të nevojshme për mbrojtjen e shëndetit të popullatës së furnizuar, përfshin parametra të tjerë në monitorimin rutinë.

3. Kontrolli verifikues

Kontrolli verifikues ka për qëllim t'i japë administratorit dhe autoritetit shëndetësor

[†] Në të gjitha rastet e tjera, parametrat janë në listën e kontrollit verifikues.

informacionin e nevojshëm për të përcaktuar nëse janë respektuar apo jo të gjitha vlerat parametrike të specifikuara në shtojcën I, pika 1 të kësaj rregulloreje. Të gjithë këta parametra janë subjekt i kontrollit verifikues, përveç parametrave që vlerësohen nga struktura rajonale e shëndetit publik se, për një periudhë të caktuar, nuk kanë gjasa që në një furnizim të dhënë të jenë në përqendrimet të tilla që mund të çojnë në rrezikun e shkeljes së vlerave përkatëse parametrike. Ky paragraf nuk zbatohet për parametrat për radioaktivitetin.

SHPESHTËSIA MINIMALE E MARRJES SË KAMPIONËVE DHE ANALIZAVE PËR UJIN E PIJSHËM TË FURNIZUAR NGA NJË RRJET SHPËRNDARËS, NGA NJË DEPOZITË OSE TË PËRDORUR NË NJË NDËRMARRJE PRODHIMI USHQIMOR

Kampionët do të merren në pikat e përcaktuara në nenin 7 për të siguruar që uji i pijshëm të plotësojë kërkesat e kësaj rregulloreje. Gjithsesi, në rastin e një rrjeti shpërndarës, për parametra të veçantë, kampionët mund të merren në zonën e furnizimit ose në VTUP, nëse tregohet se nuk do të ketë një ndryshim negativ të vlerës së matur për parametrat në fjalë.

TABELA B1

Vëllimi i ujit të shpërndarë ose prodhuar çdo ditë brenda një zone të furnizimit (shënimet 1 e 2) m³	Kontrolli rutinë – Numri i kampionëve në vit (shënimet 3, 4 e 5)	Kontrolli verifikues – Numri i kampionëve në vit (shënimet 3 e 5)
≤ 100	(shënim 6)	(shënim 6)
> 100 ≤ 1 000	4	1
> 1 000 ≤ 10 000	4 +3 për çdo 1 000 m ³ /d të vëllimit total dhe fraksion i 1 000	1 +1 për çdo 3 300 m ³ /d të vëllimit total dhe fraksion i 3 300
> 10 000 ≤ 100 000		3 +1 për çdo 10 000 m ³ /d të vëllimit total dhe fraksion i 10 000
> 100 000		10 +1 për çdo 25 000 m ³ /d të vëllimit total dhe fraksion i 25 000

Shënimi 1 Zona e furnizimit sipas përcaktimit në pikën 20 të nenit 2 përcaktohet nga katër faktorë:
a) emri brenda secilës zonë;
b) kodi i identifikimit;
c) numri i banorëve të furnizuar;
d) vëllimi mesatar i ujit të furnizuar çdo ditë, llogaritur në bazë të furnizimit vjetor.

Shënimi 2 Vëllimet e llogaritura përfaqësojnë mesataren vjetore.

Shënimi 3 Në rast të ndërprerjes për një kohë të shkurtër të furnizimit, shpeshtësia e monitorimit të ujit të shpërndarë nga autobotët vendoset nga struktura rajonale e shëndetit publik.

Shënimi 4 Për parametra të ndryshëm në shtojcën I, struktura rajonale e shëndetit publik mund të pakësojë numrin e kampionëve të specifikuar në tabelë, nëse:

- a) Vlerat e rezultateve të përfutuara nga kampionët e marrë gjatë një periudhe prej të paktën dy vjet rresht janë konstant dhe dukshëm më mirë sesa limitet e përcaktuara në shtojcën I, dhe
 - b) Nuk ekziston asnjë faktor që mund të shkaktojë përkeqësimin e cilësisë së ujit.
- Shpeshtësia minimale nuk duhet të jetë më e vogël se 50 % e numrit të kampionëve të treguar në tabelë, përveç rastit të veçantë të shënimit 6.

Shënimi 5 Sa të jetë e mundur, numri i kampionëve duhet të shpërndahet në mënyrë të barabartë në kohë dhe në hapësirë.

Shënimi 6 Shpeshtësia do të vendoset nga struktura rajonale e shëndetit publik.

TABELA B2

Shpeshtësia minimale për marrjen dhe kryerjen e analizave për kontrollin e ujërave të ambalazuara në shishe apo enë si ujë i pijshëm.

Vëllimi i ujit të prodhuar çdo ditë për shitje në shishe apo enë (1)	Kontrolli rutinë – numri i kampionëve në vit	Kontrolli verifikues – Numri i kampionëve në vit
≤ 103	1	1
$m > 10 \leq 60$	12	1
> 60	12 +1 për çdo 5 m ³ dhe fraksion të vëllimit total	1+ 1 për çdo 100 m ³ dhe fraksion të vëllimit total

(¹) Vëllimet janë llogaritur si mesatare të marra gjatë një viti kalendarik.

TABELA B3

Shpeshtësia minimale për marrjen dhe kryerjen e analizave për kontrollin e ujit të pijshëm në rubinetin e konsumatorit.

Numri i banorëve të furnizuar	Numri minimal i kampionëve në vit
< 500	4
$> 500 \leq 5\,000$	6
$> 5\,000$	6 + 2 për çdo 5 000 banorë dhe fraksion të 5

SHTOJCA III

SPECIFIKIMET PËR ANALIZAT E PARAMETRAVE

A. Parametrat për të cilët janë specifikuar metodat e analizave

Parimet e mëposhtme për metodat e analizave të parametrave mikrobiologjikë janë dhënë ose për referencë, sa herë që jepet një metodë EN/ISO ose si udhëzim, në pritje të përshtatjes së mundshme në të ardhmen të metodave ndërkombëtare të mëtejshme për këta parametra.

Laboratorët mund të përdorin metoda alternative, me kusht që ato të jenë të vlefshme apo të kredituara ose të jetë demonstruar ekuivalenca e saj dhe të jetë në përputhje me sa është përcaktuar në pikën 1, të nenit 18.

Coliform bacteria dhe *Escherichia coli* (*E. coli*) (ISO 9308-1)

Enterokoki (ISO 7899-2)

Pseudomonas aeruginosa (S SH ISO 12780)

Numërimi i mikroorganizmave të kultivueshëm — llogaritja e kolonisë në 22 °C (S SH ISO 6222)

Numërimi i mikroorganizmave të kultivueshëm — llogaritja e kolonisë në 37 °C (S SH ISO 6222)

Clostridium perfringens (duke përfshirë sporet)

Filtrimi me membranë i ndjekur nga inkubacioni anaerobik i membranës mbi m-CP agar (shënimi 1) në 44±1°C për 21± 3 orë. Llogariten kolonitë e verdha opake që kthehen në ngjyrë rozë ose të kuqe pas ekspozimit ndaj hidrosidit të amoniumit që avullojnë për 20 deri 30 sekonda.

Shënimi 1. Përbërja e m-CP agar është:
Medium bazik

Tryptose	30 g
Ekstrat tharmi	20 g
Sucrose	5 g
L-cysteine hirokloride	1 g
MgSO ₄ · 7H ₂ O	0,1 g
Bromocresol i purport	40 mg
Agar	15 g
Ujë	1000 ml

Shpërbë përbërësit e mediumit bazik, rregullo pH në 7,6 dhe autoklavë në 121°C për 15 minuta. Lejo mediumin të ftohet dhe shto:

D-cicloserine	400 mg
Polymyxine-B sulfate	25 mg
Indoxyl-(3-D-glucoside	60 mg

Të tretet në 8 ml ujë steril përpara shtimit

Filtër — 0,5% phenolphthalein i sterilizuar	20 ml
Tretësira e diphosphate	

Filtër — 4,5 % FeCl ₃ · 6H ₂ O i sterilizuar	2 ml
--	------

B. Parametra për të cilët janë specifikuar karakteristikat e performancës

B.1 Për parametrat e mëposhtëm, për karakteristikat e specifikuar të performancës synohet që metoda e analizave e përdorur të jetë në gjendje, të paktën, të masë përqendrime të njëjtë me vlerën parametrike me një vërtetësi, saktësi dhe kufi diktimi të specifikuar. Metodatat e përmendura, nëse nuk janë të ngjashme me ato të referimit sipas nenit 4, pika 1, shkronja “d”, duhet t’i dërgohen

paraprakisht Institutit të Shëndetit Publik, që ka të drejtën ta verifikojë sipas sa jepet në rregulloren e aprovimit të metodave të referimit. Pavarësisht nga ndjeshmëria e metodës së analizave të përdorur,

rezultati duhet të jetë shprehur duke përdorur të njëjtin numër decimalesh të përdorur për vlerën parametrike sipas shtojcës I, pjesët B dhe C.

Parametrat	Vërtetësia në % e vlerës parametrike (shënim 1)	Saktësia në % e vlerës parametrike (shënim 2)	Kufiri i diktimit në % të vlerës parametrike (shënim 3)	Kushtet	Shënime
Alumin	10	10	10		
Amonium	10	10	10		
Antimon	25	25	25		
Arsenik	10	10	10		
Bakër	10	10	10		
Benzo(a)piren	25	25	25		
Benzol	25	25	25		
Bor	10	10	10		
Brom	25	25	25		
Cianur	10	10	10		Shënimi 4
1,2-diklorethan	25	25	10		
Fluor	10	10	10		
Hekur	10	10	10		
Hidrokarbure aromatike shumëciklike	25	25	25		Shënimet 5 e 6
Kadmium	10	10	10		
Klorure	10	10	10		
Krom	10	10	10		
Mangan	10	10	10		
Mërkur	20	10	20		
Nikel	10	10	10		
Nitrat	10	10	10		
Nitrit	10	10	10		
Oksidueshmëri	25	25	10		Shënimi 7
Pesticide	25	25	25		Shënimet 6 e 8
Përçueshmëri	10	10	10		
Plumb	10	10	10		
Selen	10	10	10		
Natrium	10	10	10		
Sulfat	10	10	10		
Tetrakloretilen	25	25	10		Shënimi 9
Triklloretilen	25	25	10		Shënimi 9
Trihalometan-Total	25	25	10		Shënimi 5

B.2. Për përqendrimin e joneve hidrogjen, karakteristikat e specifikuar të performancës janë të tilla që metoda e analizimit të përdorur duhet të mund të masë përqendrime të njëjtë me vlerën parametrike me një vërtetësi prej 0.2 pH njësi dhe një saktësi prej 0,2 pH njësi.

- Shënimi 1.* Vërtetësia, vlera numerike e së cilës është gabimi sistematik, është diferenca midis vlerës mesatare të një numri të madh matjesh të përsëritura dhe vlerës së vërtetë (*).
- Shënimi 2.* Saktësia mat shpërndarjen e rezultateve përreth vlerës mesatare; zakonisht shprehet si devijimi standard brenda një grupi homogjen kampionësh dhe varet vetëm nga gabimet e rastit (*). (*) Këta terma janë përcaktuar më tej në ISO 5725.
- Shënimi 3.* Kufiri i diktimit është ose:
- trefishi i devijimit standard relativ brenda grupit të një kampioni natyral që përmban një përqendrim të ulët të parametratit;
ose
- pesëfishi i devijimit standard relativ brenda grupit të një kampioni të bardhë.
- Shënimi 4.* Metoda duhet të përcaktojë cianurin total në të gjitha format.
- Shënimi 5.* Karakteristikat e performancës zbatohen për çdo substancë të specifikuar në 25% të vlerës parametrike në shtojcën I.

- Shënimi 6. Aktualisht, kufiri i diktimit mund të mos jetë i arritshëm për disa pesticide dhe hidrokarbure aromatike, por duhet të bëhen përpjekje për arritjen e këtij objekti.
- Shënimi 7. Oksidimi duhet të kryhet për 10 minuta në temperaturë 100°C në mjedis acid duke përdorur permanganat.
- Shënimi 8. Karakteristikat e performancës zbatohen për çdo pesticid dhe varen nga pestidit në konsideratë.
- Shënimi 9. Karakteristikat e performancës zbatohen për çdo substancë të specifikuar në 50% të vlerës parametrike në shtojcën I.

C. Parametra për të cilët nuk janë specifikuar metodat e analizës

Ngjyra

Aroma

Shija

Karboni organik total

Turbullira (shënim 1)

Shënimi 1. Për monitorimin e turbullirës në ujërat sipërfaqësore të trajtuara, karakteristikat e specifikuar të performancës janë të tilla që metoda e analizës e përdorur duhet, si minimum, të mund të masë përqendrimet të barabarta me vlerat parametrike me një vërtetësi prej 25%, një saktësi prej 25% dhe një kufi diktimi prej 25%.

SHTOJCA IV

KËRKESAT HIGJENOSANITARE PËR SIGURIMIN E CILËSISË SË UJIT TË PIJSHËM TË PUSEVE

1. Puset kolektive

Respektimi i rregullave higjienosanitare për ruajtjen në çdo kohë të gjendjes së ujit të këtyre puseve brenda kërkesave të cilësisë së ujit të pijshëm është përgjegjësi e administratorit.

Administratori merr me shkrim nga struktura rajonale e shëndetit publik dozën e nevojshme për dezinfektimin e ujit dhe metodikën e përgatitjes së solucionit dezinfektues.

Administratori vepron sipas nenit 14, pika 3 dhe 4 e kësaj rregulloreje.

2. Puset individuale

Administratori (pronari) i pusit individual për ujë të pijshëm, është përgjegjës për mirëmbajtjen e pusit.

Nuk lejohet lidhja e puseve individuale me rrjetin e ujësjellësit të zonës së banuar.

Me kërkesën e pronarit, struktura rajonale e shëndetit publik kryen analizat e ujit të pusit. Shpenzimet e analizave i përballon vetë pronari.

Në bazë të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 125, datë 13.3.1995, “Për financimin e kujdesit

shëndetësor për masat parandaluese e mjekuese ndaj sëmundjeve ngjitëse”, kur ka indikacione epidemiologjike, shfaqje të vatrave të sëmundjeve me origjinë nga uji, ekzaminimet laboratorike të ujit të puseve individuale përballohen nga shteti.

Dezinfektimi i ujit të puseve individuale bëhet nga pronari, duke marrë me shkrim nga struktura rajonale e shëndetit publik dozën e nevojshme dhe metodikën e kryerjes së dezinfektimit.

Administratori vepron sipas nenit 14, pikat 3 dhe 4 të kësaj rregulloreje.

3. Dezinfektimi i puseve

Ashtu si veprat e tjera të ujësjellësit, edhe pusët individuale ose kolektive, që shërbejnë për furnizimin me ujë të pijshëm të popullatës, u nënshtrohen rregullave të higjienës. Ato pastrohen, mirëmbahen dhe dezinfektohen herë pas here.

Muret e puseve pastrohen, lahen me solucion klori që përmban 100 mg/l klor aktiv. Ky solucion përgatitet duke tretur rreth 40 g hipoklorit kalciumi (me 25% klor aktiv) në 100 litra ujë. Pasi matet vëllimi i ujit në pus, hidhet solucioni duke llogaritur që përmbajtja e klorit aktiv të arrijë 50–100 mg/l dhe të ketë shpërndarje uniforme. Uji në pus lihet të qëndrojë në këtë gjendje rreth 12 orë dhe pastaj nxirret me pompë ose me kovë për t’u riqarkulluar.

4. Sasitë e hipoklotit të kalciumit të përdorur për dezinfektimin e ujit të puseve (gr/m³)

Përqindja e klorit aktiv	Volumi i ujit në pus m ³															
	Doza a= 2 mg/l (gr/m ³)				Doza a= 4 mg/l (gr/m ³)				Doza a= 8 mg/l (gr/m ³)				Doza a= 10 mg/l (gr/m ³)			
	V=3 m ³	V=5 m ³	V=7 m ³	V=10 m ³	V=3 m ³	V=5 m ³	V=7 m ³	V=10 m ³	V=3 m ³	V=5 m ³	V=7 m ³	V=10 m ³	V=3 m ³	V=5 m ³	V=7 m ³	V=10 m ³
17	35,3	58,8	82,3	118	71	117	165	235	141	236	329	472	177	295	411	588
20	30	50	70	100	60	100	140	200	120	200	280	400	150	250	350	500
25	24	40	56	80	48	80	112	160	96	160	224	320	120	200	280	400
30	20	33	47	67	40	67	94	134	80	132	188	268	100	165	231	335
35	17	29	40	57	34	57	80	114	69	116	160	228	87	145	203	285
40	15	25	35	50	30	50	70	100	60	100	140	200	75	125	175	250
50	12	20	28	40	24	40	56	80	48	96	112	160	60	100	140	200

Llogaritja e sasisë së lëndës dezinfektuese (g/ m³) është bërë sipas mënyrës së mëposhtme:

$V = \text{Vëllimi i ujit (m}^3\text{):}$

$$V = \pi \times R^2 \times h_{uj}$$

ku: $\pi = 3,14$ R: rrezja e pusit h_{uj} : lartësia e ujit në pus

$X = \text{Nevoja për klor (gr Cl}_2\text{) në vëllimin e ujit (m}^3\text{):}$

$X = a \times V$ ku: a - është doza në mg/l (g/m³) klor total

$G = \text{Sasia e hipokloritit të kalciumit Ca (OCl)}_2$:

$$100 \times X$$

$G = \frac{\quad}{b}$ ku: b është përqindja e klorit aktiv

SHTOJCA V
KËRKESAT E CILËSISË SË UJËRAVE SIPËRFAQËSORE QË PËRDOREN PËR PRODHIMIN E
UJIT TË PIJSHËM

1. Karakteristikat e ujërave sipërfaqësore të përcaktuara për prodhimin e ujit të pijshëm

	Parametrat		A1		A2		A3	
			G	I	G	I	G	I
1	pH		6,5 në 8,5		5,5 në 9,5		5,5në 9	
2	Ngjyrë (pas filtrimit)	mg/l shkalla Pt	10	20 (O)	50	100 (O)	50	200 (O)
3	Lëndë e ngurtë pezull-total	mg/l SS	25					
4	Temperaturë	C	22	25 (O)	22	25 (O)	22	25 (O)
5	Përçueshmëri	µs/cm ⁻¹ at 20° C	1 000		1 000		1 000	
6	Aromë	(faktor hollimi në 25°C)	3		10		20	
7	Nitrat	mg/l NO ₃	25	50 (O)		50 (O)		50 (O)
8(1)	Fluor	mg/l F	0,7 në 1	1,5	0,7 në 1,7		0,7 në 1,7	
9	Hekur i tretur	mg/l Fe	0,1	0,3	1	2	1	
10	Mangan	mg/l Mn	0,05		0,1		1	
11	Bakër	mg/l Cu	0,02	0,05 (O)	0,05		1	
12	Zink	mg/l Zn	0,5	3	1	5	1	5
13	Bor	mg/l B	1		1		1	
14	Arsenik	mg/l As	0,01	0,05		0,05	0,05	0,1
15	Kadmium	mg/l Cd	0,001	0,005	0,001	0,005	0,001	0,005
16	Krom total	mg/l Cr		0,05		0,05		0,05
17	Plumb	mg/l Pb		0,05		0,05		0,05
18	Selen	mg/l Se		0,01		0,01		0,01
19	Merkur	mg/l Hg	0,0005	0,001	0,0005	0,001	0,0005	0,001
20	Barium	mg/l Ba		0,1		1		1
21	Cianure	mg/l Cn		0,05		0,05		0,05
22	Sulfat	mg/l SO ₄	150	250	150	250 (O)	150	250 (O)
23	Klorur	mg/l Cl	200		200		200	
24	Agjentë sipërfaqësorë (që veprojnë në blumetilen)	mg/l (lauril sulfat)	0,2		0,2		0,5	
25(2)	Fosfat	mg/l P ₂ O ₅	0,4		0,7		0,7	
26	Fenole (treguesi i fenoleve) paranitraniline 4 aminoantipirine	mg/l C ₆ H ₅ OH		0,001	0,001	0,005	0,01	0,1
27	Hidrokarbure të tretura ose në emulsion (pas ekstraktimit me eter petrolium)	mg/l		0,05		0,2	0,5	1
	Parametrat		A1		A2		A3	
			G	I	G	I	G	I
28(3)	Hidrokarbure policiklike aromatike	mg/l		0,002		0,002		0,001
29	Pesticide total (parathion, HCH (lindan) dhe	mg/l		0,001		0,0025		0,005

	dieldrinë))							
30	Kërkesa kimike për oksigjen (COD)	mg/l O ₂					30	
31	Niveli i ngopjes me oksigjen të tretur	%O ₂	> 70		> 50		> 30	
32	Kërkesë biokimike për oksigjen (BOD ₅) (në 20° C pa nitrifikim)	mg/l O ₂	< 3		< 5		< 7	
33	Azot me metodën Kjeldahl (përveç NO ₃)	mg/l N	1		2		3	
34	Amoniak	mg/l NH ₄	0,05		1	1,5	2	4 (O)
35	Lëndë të ekstraktueshme me kloroform	mg/l SEC	0,1		0,2		0,5	
36	Koliforme total 37° C	/100 ml	50		5 000		50 000	
37	Koliforme fekal	/100 ml	20		2 000		20 000	
38	Streptokok fekal	/100ml	20		1 000		10 000	
39	Salmonelë		Jo i pranishëm në 5 000 ml		Jo i pranishëm në 1 000 ml			

I = i detyrueshëm

G = udhëzues

O = kushte të veçanta klimatike ose gjeografike

1. Vlerat e dhëna janë kufijtë e sipërm të vendosur në lidhje me temperaturën mesatare vjetore (e larta dhe e ulëta)

2. Ky parametër është përfshirë për të plotësuar kërkesat ekologjike të tipave të caktuar të mjedisit

3. Vlera e dhënë është për totalin e gjashtë substancave 1 µg/l

Fluoranten

Benzo (3,4) fluoranten

Benzo (11,12) fluoranten

Benzo (3,4) piren

Benzo (1,12) perilen

Indeno (1,2,3-cd) piren

2. Përcaktimet e metodave standarde të trajtimit për transformimin e ujërave sipërfaqësore të kategorive A1, A2 dhe A3 në ujë të pijshëm.

Kategoria A1

Trajtim i thjeshtë fizik dhe dezinfektim, p.sh. filtrim i thjeshtë dhe dezinfektim.

Kategoria A2

Trajtim normal fizik, trajtim kimik dhe dezinfektim, p.sh. paraklorinim, koagulim, flokulim, dekantim, filtrim, dezinfektim (klorinim final).

Kategoria A3

Trajtim intensiv fizik dhe kimik, trajtim i mëtejshëm dhe dezinfektim, p.sh. klorinim deri në pikën e thyerjes (pika ku kemi klor të lirë mbetës), koagulim, flokulim, dekantim, filtrim, absorbim (karbon aktiv), dezinfektim (ozone, klorinim final).

SHTOJCA VI

ZONAT E MBROJTJES SANITARE

1. Mbrojtja sanitare e burimeve të ujërave sipërfaqësore

Në sipërfaqet ujore që përdoren për prodhimin e ujit të pijshëm, janë të ndaluara futja e kafshëve, plazhet, lundrimi, shkarkimi i drejtpërdrejtë ose jo i drejtpërdrejtë i lëndëve me efekt dëmtes për shëndetin e njeriut ose për cilësinë e ujit, si dhe të gjitha shkarkimet e ujërave të përdorura, të patrajtuara deri në nivelet e normave e lejuara.

Vepa e marrjes së ujit, detyrimisht vendoset mbi zonën e shkarkimeve urbane dhe industriale.

2. Mbrojtja sanitare e burimeve të ujërave nëntokësore (Për furnizim publik ose individual)

Shfrytëzimi i një kaptazhi të ri uji nëntokësor i destinuar për konsum njerëzor dhe rritja e marrjes së sasive të ujit nga një vepër ekzistuese, i nënshtrohen përcaktimit të këtyre zonave të mbrojtjes sanitare:

a) zona e parë: *zona imediate ose e rreptësisë e mbrojtjes sanitare* është terreni menjëherë pranë kaptazhit dhe ka për funksion kryesor të pengojë kalimin e të gjitha lëndëve ndotëse në kaptazh. Në brendësi të saj ndalohen të gjitha depozitimet, shkarkimet e ujërave të zeza, përdorimi i pesticideve, ndërtimet dhe aktivitetet përveç atyre që janë të nevojshme për zhvillimin e aktivitetit të furnizimit me ujë. Gjithë ndërtimet në këtë territor kanalizohen dhe ujërat e zeza derdhen jashtë zonës së rreptësisë në pjesën e poshtme të burimit, në gropë septike të pafiltrueshme, pastrimi i së cilës bëhet sistematikisht. Kjo është zonë e rrethuar dhe e mbyllur.

Në këtë zonë ndalohet banimi ose qëndrimi i përkohshëm i personave pa autorizim dhe i kafshëve.

Toka në këtë zonë nuk mbillet me asnjë kulturë bujqësore. Ajo mbillet vetëm me bar, i cili kositet herë pas here.

Në periferi të kësaj zone nuk lejohet të ndërtohen varreza, fusha të përpunimit të plehut, objekte industriale që shkarkojnë ujëra të ndotura me nënprodukte naftë, lëndë kimike, toksike etj. Shtrirja e kësaj zone përcaktohet duke u bazuar në kushtet hidrogeologjike të vendburimit, karakterin, llojin dhe madhësinë e objekteve të ndryshme.

Për burimin (kaptazhin), sipas formacioneve gjeologjike, kjo zonë përfshin një territor me rreze 15– 100 m.

Mbrojtja e saj me roje të armatosur sigurohet nga administratori i ujësjellësit.

b) zona e dytë: *zona e afërt e mbrojtjes sanitare*, vjen menjëherë pas zonës së parë dhe quhet edhe zona e parandalimit. Ky brez duhet të sigurojë mbajtjen larg kaptazhit të bakterieve dhe viruseve patogene, si dhe të mos lejojë lëndët e degradueshme ose të padegradueshme të arrijnë në zonën e ujërave nëntokësore.

Në këtë zonë ndalohen ndërtimet, bujqësia, industria, depozitimi i mbeturinave, nxjerrja e materialeve, si dhe kufizohet përdorimi i tokës. Në këtë zonë ushtrohet kontroll i vazhdueshëm për respektimin e rregullave higjienosanitare, vlerësimin e mjedisit, si dhe masave antiepidemike në rastet e sëmundjeve ngjitëse.

c) zona e tretë: *zona e largët e mbrojtjes sanitare* është brezi përreth zonës së dytë dhe shërben si zonë tampon midis zonës së dytë dhe mjedisit përtej zonës së tretë. Funkzioni i këtij brezi është të eliminojë lëndët e padëshirueshme. Në brendësi të kësaj zone ndalohen ndërtimet industriale dhe nxjerrja e materialeve.

SHTOJCA VII

DEZINFEKTIMI I OBJEKTEVE TË NDRYSHME TË VEPRAVE TË FURNIZIMIT ME UJË TË PIJSHËM

1. Dezinfektimi i kaptazheve dhe rezervuarëve

Pasi ka mbaruar ndërtimi i veprës bëhet pastrimi i saj nga materialet e ndryshme ndërtimore. Pastrimi i mureve dhe i dyshemesë bëhet me furçë të lagur me solucion të përqendruar të klorit me përmbajtje 100 mg/l klor aktiv. Në rastin e përdorimit të pompave spërkatëse, përqendrimi i klorit merret 200–250 mg/l klor aktiv. Pastaj bëhet shpëlarja e objektit.

Pastrimi i objektit gjatë shfrytëzimit të tij fillon me heqjen e llumrave që mund të kenë dekantuar në dysheme, pastrimin e mureve dhe larjen e dyshemesë me ujë. Dezinfektimi i objektit bëhet si më sipër duke përdorur solucion klori.

2. Dezinfektimi i linjave

Ndërtimi i linjave të reja të ujësjellësit, rikonstruktionet e tyre, vendosja e armaturave të ndryshme në sistemin e ujësjellësit shoqërohet me ndotjen e tyre. Për të evituar ndotjen e ujit, përpara vënies së tyre në punë, linjat pastrohen dhe dezinfektohen sipas kërkesave të mëposhtme:

- pastrimi bëhet me ujë me presion të lartë në sektorë me gjatësi që varen nga mundësia e shkarkimit të linjave që i nënshtrohen këtij procesi. Kjo gjë vazhdon deri sa uji në tubacion të jetë i pastër. Zakonisht kjo shpëlarje vazhdon jo më pak se 2 orë;

- dezinfektimi i linjave bëhet me solucion klori, doza e të cilit merret në varësi nga koha e kontaktit. Për një kohë kontakti të solucionit me tubin prej 8 orësh, doza merret 100 mg/l, për 12 orë kontakt doza merret deri në 60 mg/l, ndërsa për 24 orë merret 20–30 mg/l. Pas kësaj, tubacioni zbrazet nga uji dhe bëhet përsëri shpëlarja me ujë të pastër pa ndërprerje për 6 orë deri sa të largohet era e klorit;

- dezinfektimi i rrjetit të brendshëm të furnizimit me ujë të godinave që ndërtohen të reja ose që rikonstruktohen, bëhet me solucion klori me dozë 15–20 mg/l për kohë kontakti 8 orë. Për rrjetin e brendshëm të furnizimit me ujë të godinave bëhet shpëlarja e sistemit të tubacioneve përpara dhe mbas dezinfektimit;

- pas dezinfektimit dhe shpëlarjes së kaptazheve, rezervuarëve, linjave të ujësjellësit (pas vendosjes së linjave të reja apo riparimit të tyre) bëhet analiza bakteriologjike.

Miratimi për vënien në punë të objekteve të reja ose linjave të reja të ujësjellësit, si dhe për rivënien në punë të linjave ose objekteve ku janë kryer punime për riparimin e defekteve, bëhet nga struktura rajonale e shëndetit publik pas verifikimit të cilësisë së ujit të pijshëm.

SHTOJCA VIII

KËRKESAT TEKNIKE DHE HIGJENOSANITARE PËR AUTOBOTËT

Furnizimi i popullatës me ujë të transportuar me autobotë përdoret në raste emergjence ose në disa situata kur kjo mënyrë furnizimi është e vetmja mundësi e vlefshme.

Në raste të transportit të ujit me autobotë përparësi ka sigurimi i mbrojtjes së shëndetit publik.

Subjektet e autorizuar të cilat planifikojnë të transportojnë ujë të pijshëm me autobotë, fillimisht kontaktojnë me strukturat e ISHSH-së për pajisjen me aktmiratim higjienosanitare për autobotin.

1. Burimi i ujit

Uji për furnizimin e autobotëve merret nga sistemi i ujësjellësit që furnizon me ujë popullatën. Në rast përdorimi të një burimi tjetër uji, si burim natyral, pusshpimi apo rezervuari i hapur, subjekti i licencuar duhet të pajiset me leje nga Këshilli i Basenit Ujor.

2. Kontejneri i autobotit

Kërkesat teknike dhe higjienosanitare të kontejnerit:

- kontejneri i autobotit duhet të jetë i pastër dhe i mirëmbajtur në mënyrë që të parandalohet ndotja e ujit të pijshëm;

- materiali i veshjes së brendshme duhet të respektojë kërkesat e nenit 12;

- duhet të jetë lehtësisht i pastrueshëm dhe i dezinfektueshëm;

- gjithë pjesa e brendshme e kontejnerit duhet të jetë lehtësisht e inspektueshme;

- pjesa e brendshme e kontejnerit kontrollohet, shpëlahet me ujë të dezinfektuar (sipas pikës 3), mbushet me ujin që do të transportohet dhe testohet nga ana mikrobiologjike për organizmat koliformë. Testi fillestar duhet të tregojë mungesën e organizmave koliformë përpara se autoboti të përdoret për transportin rutinë të ujit. Pasi ka filluar procesi i transportit rutinë dhe janë marrë masat për parandalimin e ndotjes, nuk ka nevojë të përsëritet testimi gjatë periudhës së përgjigjes ndaj emergjencës;

- nuk lejohet të përdoren autobotët të cilët pas dezinfektimit nuk kalojnë testin fillestar;

- nuk lejohet të përdoren për transportimin e ujit të pijshëm autobotët e përdorur për transportimin e lëndëve toksike ose lëngjeve të tjera jo të pijshme;

- të gjithë kontejnerët mbushen ose zbrazen nëpërmjet një vrimë ajri ose një dopiovalvol kontrolli. Nyjat për mbushjen dhe zbrazen e kontejnerit mbrohen për parandalimin e futjes së ndotësve;

- kontejneri duhet të mbahet i vulosur ose i kyçur dhe kapaku ose kapanxha duhet të uthitet plotësisht;

- nuk lejohen të përdoren për transportimin e ujit të pijshëm kontejnerët që kanë komunikim me atmosferën.

3. Përgatitja e autobotit

Preferohet që autobotët e ujit të përdoren vetëm për transportimin e ujit të pijshëm. Nëse autoboti është përdorur për transportimin e lëndëve jo të rrezikshme, duhet që ai të pastrohet dhe dezinfektohet përpara se të mbushet me ujë të pijshëm, në mënyrë që të sigurohet cilësia e ujit të pijshëm të furnizuar prej tyre. Përgatitja e autobotit kalon në tre hapa:

Hapi 1. Pastrimi i kontejnerit

Kontejneri duhet të pastrohet për të siguruar që uji në të nuk ndotet me papastërtitë apo gjurmët e lëndës që ai ka mbartur më parë. Kjo arrihet me procedurën e mëposhtme:

1.1 Boshatisja e kontejnerit

Hapet kapaku/valvola e shkarkimit dhe zbrazet lëngu i mbetur, i cili grumbullohet për t'u shkarkuar në mënyrë të sigurt. Shumica e kontejnerëve e kanë valvolën e shkarkimit në pjesën e pasme, kështu që rekomandohet parkimi i tij në një vend të pjerrët në mënyrë që të zbrazet i gjithë lëngu (figura 1).

1.2 Pastrimi i sipërfaqeve të brendshme

Për pastrimin e sipërfaqeve të brendshme të kontejnerit përdoret një përzierje detergjenti me ujë. Pastrimi bëhet me një furçë të fortë ose me presion të lartë. Nëse kontejneri ka mbartur lëndë volatile, si vaj apo lëndë organike si qumësht, nuk duhet hyrë në kontejner për arsye se gazrat që dalin mund të jenë të rrezikshme (pika 8). Qoshet dhe lidhjet duhen pastruar me kujdes të veçantë në mënyrë që të mos mbetet asnjë sasi sado e vogël e lëngut të mëparshëm.

Gjatë pastrimit, valvola e shkarkimit lihet hapur dhe mbetjet grumbullohet për t'u shkarkuar në mënyrë të sigurt.

1.1 Shpëlarja e sipërfaqeve të brendshme

Shpëlarja e sipërfaqeve të brendshme bëhet për të larguar të gjitha gjurmët e detergjentit. Ajo kryhet më lehtësisht me ujë me presion, por në mungesë, kontejneri mbushet me ujë dhe lihet të qëndrojë për disa orë. Zbrazet i gjithë uji nga kontejneri dhe grumbullohet për t'u shkarkuar në mënyrë të sigurt si më parë. Shpëlarja e kontejnerit vazhdohet deri sa të mos ketë më gjurmë të detergjentit në ujë.

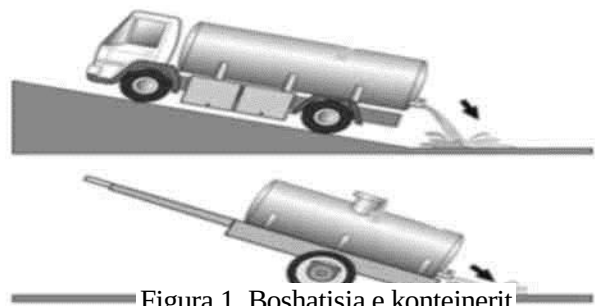
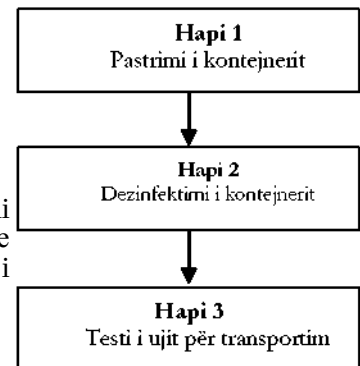

Figura 1. Boshatisja e kontejnerit

Pastrimi i kontejnerit duhet të bëhet në vende të hapura, larg shtëpive me qëllim shmangien e problemeve të mundshme për shëndetin.

Hapi 2. Dezinfektimi i kontejnerit

Për një dezinfektim sa më efektiv të kontejnerit:

- Mbushet kontejneri me ujë të pastër deri në $\frac{1}{4}$ e volumit;
- Përgatitet tretësira e klorit siç tregohet në kutinë 1. Për këtë përdoret hipoklorit kalciumi, pluhur, që normalisht përmban 50 deri 70% klor;
- Shtohet tretësira e klorit ngadalë dhe duke e përzier dhe më pas mbushet kontejneri me ujë të pastër deri në maksimum;

- Tretësira e klorit mbahet në kontejner për të paktën 24 orë. Kapaku i kontejnerit mbahet i mbyllur;
- Nëse kontejneri kërkohet të përdoret urgjentisht, dyfishohet sasia e klorit të shtuar në kontejner. Kjo e redukton kohën e qëndrimit nga 24 në 8 orë;
- Më pas, zbrazet plotësisht kontejneri dhe bëhet shkarkimi i sigurt i tretësirës së klorit meqë ajo ka përqendrim të lartë të klorit, që dëmton peshqit dhe bimësinë ujore. Në disa raste, për të larguar klorin përpara se uji i klorinuar të derdhet, mund të trajtohet me acid citrik ose tiosulfat.

Të gjithë tubat, pompat dhe pajisjet e tjera që përdoren në transportimin e ujit, dezinfektohen me të njëjtën procedurë të përshkruar më lart.

Hapi 3. Testi i ujit për transportim

- Pasi është zbrazur plotësisht, kontejneri rimbushet me ujë të pastër për t'u transportuar, lihet 30 minuta dhe testohet për klorin e lirë mbetës dhe për bakterie koliforme;
- Nëse përqendrimi i klorit të lirë mbetës është 0.5 mg/l ose më pak, atëherë kontejneri është i sigurt të përdoret për transportimin e ujit të pijshëm. Përndryshe, zbrazet përsëri kontejneri dhe rimbushet me ujë të pastër. Ritestohet për të kontrolluar nëse përqendrimi është 0.5 mg/l ose më pak;
- Nëse bakteriet koliforme janë të pranishme, përsëritet procesi.

Nëse kontejneri nuk mund të dezinfektohet deri në eliminim të koliformeve, ai nuk lejohet të përdoret.

Kutia 1. Përgatitja e tretësirës së klorit për dezinfektimin e kontejnerit

- Llogaritet vëllimi total i kontejnerit.
- Mbushet një kovë 20-litërshe me ujë të pastër.
- Shtohet 50 g hipoklorit kalciumi në ujë dhe përzier deri sa të tretet mirë.
- Shtohet 10 litër (gjysma e kovës) tretësirë klori për çdo 1000 litër ujë të kontejnerit.

Shembull.

Kontejneri është 4 m i gjatë, 1.8 m i gjerë dhe 1.4 m i lartë (kontejneri ka formë ovale).

Vëllimi total i kontejnerit është:

$$\left[\frac{(1.4 + 1.8)}{2} \right]^2 * \frac{\pi}{4} * 4.0 = 8.04 \text{ m}^3$$

Prandaj, shtohen pak më shumë se 4 kova 20-litërshe me tretësirë klori gjatë kohës që kontejneri mbushet me ujë të pastër. **Shënim.** Nëse përdorim hipoklorit natriumi (lëng) me 12.5% klor, shtohet 100 ml për çdo 1000 litër ujë.

4. Asgjësimi i mbetjeve të lëngëta

Mbetjet e lëngëta të pastrimit dhe dezinfektimit të autobotit duhet të grumbullohen dhe shkarkohen në mënyrë të sigurt. Shkarkimi i tyre duhet të bëhet në mjedise ujore pritëse, si: lumë, liqen, kanal etj., në mënyrë që të mos shkaktohen përmytje të lokalizuara ose erozion.

Në qoftë se kontejneri është përdorur për mbajtjen e lëngjeve të tjera, duhet të merren masat për të parandaluar ndotjen e mjedisit nga mbetjet e lëngëta që do të shkarkohen gjatë përgatitjes së autobotit.

Një alternativë është mbledhja e mbetjeve të lëngëta në një pellg të përkohshëm dhe përzierja e tyre me rërë. Më pas, përzierja transportohet për asgjësim në një vend të përshtatshëm (të tillë si landfilli).

Nëse ka sasi të mëdha të mbetjeve të lëngshme, përthithja e tyre në rërë nuk është e mundur. Në këtë rast është i nevojshëm përdorimi i tankerave me vakuum për largimin e mbetjeve të lëngshme dhe asgjësimin e sigurt të tyre (impiante të trajtimit të ujërave).

5. Trajtimi i tubave dhe pajisjeve të tjera të autobotit

Të gjithë tubat e ujit dhe pajisjet e tjera, të përdorura gjatë periudhës së përgjigjes ndaj emergjencës, ruhen gjatë gjithë kohës larg tokës. Përpara përdorimit, ata shpëlahen, dezinfektohen dhe më pas shpëlahen përsëri plotësisht me ujë të pastër. Të gjithë tubat që nuk janë në përdorim izolohen mirë në secilin skaj të tyre. Tretësira dezinfektuese është e njëjtë me atë që përdoret për dezinfektimin e kontejnerit të autobotit.

Të gjitha sipërfaqet e pajisjeve në kontakt me ujin e pijshëm, duke përfshirë këtu përshtatësit në vendin e mbushjes, kontejnerët, kapakët, valvulat, filtrat, pompat dhe pajisje të tjera hidraulike, kontrollohen rregullisht dhe dezinfektohen ose zëvendësohen sipas nevojës.

Të gjitha pajisjet që lidhen me marrjen, transportimin dhe shpërndarjen e ujit, projektohen posaçërisht për ujë të pijshëm (d.m.th. të sigurt, të qëndrueshme, rezistente ndaj korrozionit, joabsorbuese dhe me sipërfaqe të buta dhe lehtësisht të dezinfektueshme).

6. Rezervuarët ose sistemi marrës i ujit

- Nëse rezervuari ose sistemi marrës i ujit të transportuar me autobot është pjesë e sistemit të furnizimit publik, atëherë drejtuesit e tyre sigurojnë që sistemi është i sigurt të mbushet nga autoboti.

- Në disa raste nevojitet të përdoren rezervuarë shpërndarës më të vegjël. Materiali i tyre duhet të plotësojë të njëjtat kërkesa, si dhe kontejneri i autobotit (pika 2).

- Ata kontrollohen për të siguruar cilësinë e ujit gjatë mbushjes së tyre dhe më pas gjatë shpërndarjes te konsumatorët. Këta rezervuarë pastrohen dhe dezinfektohen në të njëjtën mënyrë si kontejnerët (pika 3). Ata sigurohen dhe mbrohen nga ndotja gjatë gjithë periudhës së përgjigjes ndaj emergjencës. Vërejtjet lidhur me rezervuarët e ujit dokumentohen në regjistër.

- Rezervuarët mbushen ose zbrazen nëpërmjet një vrime ajri ose një dopiovalvol kontrolli.

7. Dokumentacioni dhe regjistrimi i të dhënave

Subjekti që furnizon ujin e pijshëm me autobot është përgjegjës për dokumentimin, regjistrimin dhe ruajtjen e të dhënave që lidhen me veprimet e kryera gjatë këtij procesi. Këto të dhëna përfshijnë:

- emrin dhe numrat e kontaktit të subjektit transportues;
- libreta shëndetësore për personat që kryejnë furnizimin me autobotë (e rinovuar çdo 6 muaj);
- aktmiratim higjienosanitar nga ISHSH-ja për autobotin;
- leje përdorimi nga Këshilli i Basenit Ujor;
- sasia ujit e shpërndarë për çdo udhëtim;
- burimi i ujit që është përdorur, i aprovuar sipas pikës 1;
- data dhe koha e shpërndarjes, klori i lirë mbetës në pikën e shpërndarjes;
- doza e klorit në pikën e mbushjes dhe klori i lirë mbetës pas mbushjes;
- çdo shënim tjetër lidhur me rezervuarët e furnizimit me ujë.

Këto të dhëna ruhen të paktën për 1 vit dhe rishikohen sipas kërkesës nga autoritetet shëndetësore, subjektet transportuese të ujit apo administratorët e sistemit të furnizimit me ujë të pijshëm.

8. Çështje të shëndetit dhe sigurisë

Futja dhe punimet brenda kontejnerit mund të jenë të vështira dhe të rrezikshme. Shpesh, ka vetëm një kapaxhë të vogël në pjesën e sipërme të kontejnerit, nëpërmjet së cilës futesh dhe del jashtë tij. Pastruesit duhet të kenë parasysh se disa lëngje të transportuara me kontejner mund të lëshojnë gazra të dëmshme, të cilat mund të mbeten edhe pasi lëngjet janë larguar. Lëngjet mund të shkaktojnë edhe rreziqe fizike, si p.sh. rrëzim nga sipërfaqet rreshqitëse ose djegie nga lëngjet gërryese.

Gjithmonë fryhet ajër i freskët në kontejner për një periudhë të nevojshme që të lejojë futjen e personit në kontejner. Personi i ngarkuar për pastrim duhet të veshë rroba mbrojtëse, duke përfshirë doreza, çizme, kapele dhe syze.

Duhet të sigurohet që një person tjetër të qëndrojë jashtë, pranë kapaxhës, gjatë gjithë kohës që dikush është duke punuar brenda, në gatishmëri në rast të ndonjë aksidenti. Është avantazh përdorimi i maskave të gazit dhe ventilatorëve portativ.

SHTOJCA IX

DEZINFEKTIMI I UJIT TË PIJSHËM

Dezinfektimi i ujit të pijshëm duhet të kryhet në të gjitha sistemet e furnizimit me ujë. Këtu duhet të sigurohet gjatë 24 orëve niveli i klorit i përcaktuar nga kjo rregullore.

1. Metodat e dezinfektimit të ujit të pijshëm

Metodat më të përdorshme janë:

- a) metodat fizike; dhe
- b) metodat kimike.

a) *Metodat fizike* kryesisht përfshijnë:

Vlimin: Pasi uji arrin pikën e vlimit, lihet të vlojë për 1 minutë. Nëse uji ka turbullirë, duhet që para vlimit të filtrohet për të larguar sedimentet. Kjo metodë është e përshtatshme për përdorim shtëpiak ose në rast epidemie.

- rrezatimin ultraviolet;
- rrezatimin elektromagnetik;
- tingujt ultrasonikë; dhe
- karbonin e aktivizuar. b)

Metodat kimike:

Në ujin e pijshëm shtohen kimikate, si dhe *ozoni*, për dezinfektimin e tij. Uji dezinfektohet kryesisht para se të hyjë në rrjetin e shpërndarjes për të siguruar eliminimin e mikrobeve potencialisht të rrezikshme. Dezinfektantët më të përdorur janë *klori*, *dyoksidi i klorit* dhe *kloramina* për shkak se janë shumë të efektshëm, jo vetëm në VTUP, por edhe në tubacionet e rrjetit të shpërndarjes. *Ozoni* është një dezinfektant i fuqishëm, por sikurse rrezatimi ultraviolet, nuk është i efektshëm për trajtimin në kontrollin e ndotësve biologjikë në tubacionet e shpërndarjes.

Produktet dezinfektuese, si: hipokloriti i kalciumit, hipokloriti i natriumit apo klori i gaztë janë produkte kimike të cilat përdoren për dezinfektimin e ujit të pijshëm duke u përshtatur me teknologjitë përkatëse.

Pajisjet që përdoren për dezinfektim:

- dozatorë me vetërrjedhje;
- dozatorë me rregullim automatik të sasisë së dezinfektuesit;
- dozatorë me presion me rregullim automatik të sasisë së dezinfektuesit;
- sistemi me tri vaska me dozim manual;
- sistemi me tri fuçi.

2. Shembull i përgatitjes së tretësirës së kloruar

2.1 Përgatitja e një tretësire me 20 gram klor për litër:

a) Tretësira e hipokloritit të natriumit (ujë javeli)

Uji i javelit shitet i lëngshëm, me një përqendrim më të vogël se 152 g/l (48° klorimetricke) ose rreth 38 g/l (12° klorimetricke).

Një litër ujë javeli i dozuar në 152 g/l lejon të merren rreth 7,5 litra tretësirë me 20 g/l.

Një litër ujë javeli i dozuar në 38 g/l lejon të merren rreth 1,9 litra solucion me 20 g/l.

b) Tretësira e hipokloritit të kalciumit

Shitet në formë pluhuri. Përmbajtja e klorit në këtë produkt është rreth 60%.

Një kilogram i hipokloritit të kalciumit lejon të merren rreth 30 litra tretësirë me 20 g/l.

Kujdes i veçantë duhet bërë për tretjen e plotë të këtij produkti në ujë. Përdorimi i një përzierësi elektrik thjeshtëson këtë detyrë.

2.2 Kolaudimi i aparateve të injektimit

Kolaudimi varet nga:

- përqendrimi i klorit mbetës të dëshiruar në pikat fundore të rrjetit (shih paragrafin e mëparshëm);
- debiti i ujit për t'u trajtuar. Në rast luhatjeje të prurjes (rasti i burimeve karstike) do të mbahet prurja maksimale që merret nga ujësjellësi.

** Klorimetër me klor gaz*

Sasia e klorit për injektim llogaritet sipas formulës së mëposhtme:

$$D = C \times Q$$

ku: D (gram klor/orë): sasia e klorit e matur në kontatorin e klorimetrit

C (miligram klor/litër ujë ose gram klor/m³ ujë): doza klorit për injektim

Q (m³/orë): prurja e ujit për t'u trajtuar

** Shembull numerik:*

doza e klorit për injektim: C = 1 mg/l ose g/m³

prurja e ujit për t'u trajtuar: Q = 100m³/orë

doza e klorit të matur me kontatorin e klorimetrit:

$$D = C \times Q = 1 \times 100 = 100 \text{ g klor/orë}$$

** Pompë dozimi për tretësirë ujore:*

Doza e tretësirës së kloruar për injektim llogaritet sipas formulës së mëposhtme:

$$D = (C \times Q) / S$$

ku: D (litër tretësirë /orë): prurja e pompës dozuese

C (miligram klor /litër ujë ose gram klor/m³ ujë): doza e klorit për t'u injektuar

Q (m³/orë): prurja e ujit për t'u trajtuar

S (gram klor/litër tretësirë) përqendrimi i tretësirës së dhënë nga pompa dozuese

** Shembull numerik:*

doza e klorit për injektim: C = 1 mg/l ose g/m³

prurja e ujit për t'u trajtuar: Q = 100 m³/orë

përqendrimi i tretësirës: S = 20 g/l

prurja e tretësirës së dhënë nga pompa dozuese:

$$D = (C \times Q) / S = (1 \times 100) / 20 = 5 \text{ l/orë}$$

2.3 Koha e kontaktit

Koha e kontaktit të ujit me klorin nga fillimi i përzierjes deri te përdoruesi duhet të jetë jo më pak se 30 minuta. Kontakti i ujit me klorin mund të realizohet në:

- kaptazh, qoftë burim natyror ose pusshpim;
- stacionin e pompimit (me injektim në tubacionin e dërgimit);
- partitarin e shpërndarjes së ujit;
- rezervuarin grumbullues;
- rezervuarin shpërndarës.

3. Testet e matjes së klorit mbetës

a) Test Dietil-Paraftenilen-Diaminë (DPD)

Ky test përdor tabletat DPD-1 ose DPD-3, të cilat i japin ngjyrë ujit të klorinuar kur shtohen në të. Ngjyra është më e errët sa më i lartë është niveli i klorit mbetës.

Tabletat DPD-1 përdoren për të matur sasinë e klorit të lirë, ndërsa tableta DPD-3 përdoret pas tabletës DPD-1 për të matur sasinë e klorit total.

Pas klorinimit të ujit të pijshëm, sasia e klorit të lirë, e matur në pikat fundore të rrjetit shpërndarës, duhet të jetë nga 0.2 mg/l deri në 0.5 mg/l.

b) Testi orto-tolidinë (OT)

Ky test përdor solucion orto-tolidinë, që në prani të klorit i jep ujit ngjyrë të verdhë. Ngjyra është më e verdhë sa më i lartë është niveli i klorit mbetës.

Ky test jep vlerën e klorit total në ujin e dezinfektuar.

4. Kushtet e ruajtjes së lëndës dezinfektuese

Lëndët dezinfektuese ruhen në lokale të thata, të ajrosura mirë, pa lagështirë dhe të pajisura me sistem ajrimi. Ato vendosen në lartësinë 25 cm mbi sipërfaqen e dyshemesë.

Para përdorimit të lëndëve dezinfektuese, përdoruesit bëjnë për çdo parti, kontrollin dhe analizat e nevojshme për përcaktimin e klorit aktiv. Për çdo parti të analizuar, administratori i ujësjellësit duhet të

ketë në dispozicion rezultatet e analizave dhe miratimin e përdorimit nga struktura rajonale e shëndetit publik.

Në rastin e përdorimit të klorit të gaztë, në ambientet e klorinimit parashikohen ndarje me mure betoni të përcaktuara në rregulloren për ruajtjen e enëve nën presion.

Lëndët dezinfektuese mbahen në ambiente larg burimeve të nxehtësisë, acideve ose lëndëve të oksidueshme. Ambienti duhet të jetë nën vrotim të vazhdueshëm nga përdoruesi dhe në të nuk lejohet të ketë rrjedhje.

Duke qenë se këto lëndë kimike kanë veti korrozive, irrituese dhe toksike, është e detyrueshme që gjatë përpunimit të tyre të mbahen doreza gome, syze, maska dhe çizme. Në këto ambiente është e detyrueshme të mbahet kutia e ndihmës së shpejtë.

SHTOJCA X

MIRËMBAJTJA E VEPRAVE TË UJIT TË PIJSHËM

Veprat e marrjes së ujit (dhoma, galeri, tunele etj.) mirëmbahen në mënyrë të vazhdueshme dhe periodike nga administratori. Algat ose bimët e tjera ujore që rriten në këto objekte hiqen dhe më pas sipërfaqet dezinfektohen me solucion hipokloriti.

Territoret e veprave të marrjes së ujit rrethohen dhe hyrja në brendësi të tyre bëhet vetëm me autorizim të administratorit të objektit. Përfaqësuesit e autoritetit shëndetësor, me detyrë kontrollin sanitar apo inspektimin sanitar, kanë të drejtë të hyjnë në brendësi të territorit pa autorizim, duke njoftuar paraprakisht administratorin.

Në hyrje të objektit të ujësjellësit, kaptazh, stacion pompimi, partitar, rezervuar etj., vendosen vaska me solucion 5% të hipokloritit të kalciumit ose të natriumit, për dezinfektimin e këpucëve, çizmeve etj.

Rezervuarët e ujit të pijshëm kontrollohen për rrjedhje dhe pastrohen e dezinfektohen të paktën një herë në vit.

Për mbrojtjen nga korrozioni prej lëndëve kimike dhe agjentëve atmosferikë në kaptazhe, në veprat e trajtimit, stacionet e pompimit, dhomat e manovrimit në partitarë, në rezervuarë, në pusetat e manovrimit etj., të tubacioneve sipërfaqësorë dhe saraçineskave, bëhet lyerja me bojë kundër ndryshkut, e destinuar për lyerjen e kontejnerëve të ujit të pijshëm, periodikisht dhe rast pas rasti (jo më pak se një herë në dy vjet).

Pusetat e kontrollit, manovrimit dhe ajrimit pastrohen jo më pak se një herë në vit. Për të evituar futjen e ujërave nëntokësore bëhet izolimi i tyre.

Administratori kontrollon vazhdimisht rrjetin shpërndarës të ujësjellësit për gjetjen dhe eliminimin e defekteve. Ai merr në konsideratë të gjitha njoftimet për defekte të zbuluara nga qytetarët apo organet e qeverisjes vendore. Defektet regjistrohen në një regjistër të veçantë ku vendosen elementet identifikuese të defektit: adresa e plotë, koha e konstatimit/njoftimit, kush njofton, kur është eliminuar defekti dhe kush i ka kryer punimet. Eliminimi i defekteve bëhet menjëherë sapo ai konstatohet/merret njoftimi.

Për të pastruar rrjetin e ujësjellësit pas punimeve që mund të kryhen për riparimin e tij, pas shtrimit të linjave të reja të tubacioneve, bëhet dezinfektimi i tyre sipas dozave të përcaktuara në këtë rregullore. Shpëlarja e linjave të ujësjellësit bëhet në pikat e vendosjes së shkarkuesve të linjave ose hidrantet.

Administratori njofton strukturën rajonale të shëndetit publik për rastet e punimeve dhe defekteve në kaptazh, në linjat e jashtme, rezervuarët, në linjat kryesore, si dhe në rastet e rikonstruksioneve në këto objekte për verifikimin e cilësisë së ujit të pijshëm. Struktura rajonale e shëndetit publik njofton me shkrim administratorin e ujësjellësit për cilësinë e ujit që rezulton nga analizat laboratorike, si dhe për rezultatet e kontrolleve higjienosanitare. Kostoja për kryerjen e analizave mbulohet nga administratori. Në rast të mosrespektimit të kërkesave të kësaj rregulloreje, struktura rajonale e shëndetit publik jep rekomandime për administratorin dhe njofton ISHSH-në dhe ERRU-në.

SHTOJCA XI
A. KËRKESË PËR LEJIM SHMANGIEJE

1.	Ujësjiellësi a) emër b) adresa c) kodi postal/qyteti (rajoni) d) telefon e) fax f) e-mail	3.	Lloji i shmangies a) lejim b) zgjatje e lejimit c) shmangie afatshkurtër
2.	Zona e furnizimit a) emër b) kodi c) popullsia e prekur d) industria ushqimore e prekur h) vëllimi i ujit të shpërndarë në ditë (m ³)	4.	Karakteristikat e shmangies a) parametri b) vlera e re parametrike e propozuar c) periudha limit për shmangien d) arsyet e kërkesës për shmangie
		5.	Raporti përmbledhës (origjinal dhe kopje)
		6.	Në rast të një zgjatjeje, përfshi progresraportin (origjinal dhe kopje)

Data dhe firma

Dërguar në:

B. Komunikimi i lejimit të shmangies

1.	Ujësjiellësi a) organi përkatës		b) zgjatje e lejimit c) shmangie afatshkurtër
2.	Zona e furnizimit e) emër f) kodi g) popullsia e prekur h) industria ushqimore e prekur i) vëllimi i ujit të shpërndarë në ditë (m ³)	4.	Karakteristikat e shmangies a) parametri b) vlera e re parametrike e propozuar c) data e lejimit d) periudha limit e lejimit e) arsyet e kërkesës për shmangie
3.	Lloji i shmangies a) lejim	5.	Në rast të zgjatjeve, përfshi progresraportin

Data dhe firma e autoritetit që lejon shmangien:

Dërguar në: